

**Финансијски план
SMATSA доо за 2017.
годину**

ИДЕНТИФИКАЦИОНА СТРАНА ДОКУМЕНТА

Опис документа			
Назив документа:			
Финансијски план SMATSA доо за 2017. годину			
Ознака документа			
PAR.PLN.003	Датум:	13.01.2017.	
Кратак опис			
Доношење Финансијског плана Контроле летења Србије и Црне Горе SMATSA доо Београд прописано је чланом 10. Уговора о потврђивању континуитета пружања услуга у ваздушној пловидби у просторима Србије и Црне Горе. Уговором је предвиђено да се приходи исказују и распоређују према наменама дефинисаним годишњим финансијским планом, на који писане сагласности дају Владе држава оснивача.			
Кључне речи			
финансијски план			
Контакт особа:	Контакт телефон:	e-mail:	OJ:
Тамара Станковски	011-321-8154	tamara.stankovski@smatsa.rs	PAR

Статус и степен поверљивости документа			
Статус		Степен поверљивости	
Нацрт	☐	Општа употреба	☐
Предлог	☒	Интерно	☐

У употреби	☐	Поверљиво	☒

ЛИСТА ИЗМЕНА ДОКУМЕНТА

Наредна табела садржи податке о изменама документа.

Верзија	Датум	Разлог измене	Промењене стране
0.1	16.12.2016.	Нацрт	Све
0.2	13.01.2017.	Сугестије и коментари изнети на 62. седници Надзорног одбора Друштва од 13.01.2017. године. Ажурирана очекивана реализација финансијских извештаја на 31.12.2016. године.	Све

САДРЖАЈ

1	Увод	1
2	Основни подаци о Друштву	2
2.1	Делатност	3
2.1.1	Услуге у ваздушној пловидби (ANS – Air Navigation Services)	5
2.1.2	Обука ваздухопловног особља	6
2.1.3	Калибража ЗРНС из ваздуха	6
2.1.4	Одржавање ваздухоплова	7
2.2	Правни оквир	7
2.3	Мисија, визија вредности	9
2.3.1	Мисија	9
2.3.2	Визија	9
2.3.3	Вредности	9
2.4	Органи управљања и организациона структура	9
2.5	Учешће у раду међународних организација	11
3	Финансијско пословање	12
4	Приходи	14
4.1	Пословни приходи	15
4.1.1	Приходи од пружања услуга на домаћем тржишту - Уговор са Аеродромом Београд	15
4.1.2	Приходи од терминалних накнада (домаћи и ино терминал)	15
4.1.3	Приходи од рутних накнада	17
4.1.4	Приходи од рутних накнада у Босни и Херцеговини	20
4.2	Остали пословни приходи	21
4.2.1	Услуге калибраже	21
4.2.2	Услуге школовања контролора летења	22
4.2.3	Приходи од пружања услуга комуникације и радарских података	23
4.2.4	Приходи SMATSA Ваздухопловне академије	23
4.2.5	Остали пословни приходи	24
4.3	Финансијски приходи	24
4.4	Остали приходи и приходи од наплаћених услуга из ранијег периода	25
4.5	Пренета средства	25
4.6	Остали приливи	25
4.7	Повраћај ПДВ-а и рефундирана боловања из претходне године	25
4.8	Екстерни извори финансирања	25
5	Расходи и издаци	26
5.1	Трошкови материјала	28
5.2	Људски ресурси и трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	29

5.2.1	Број и структура запослених.....	29
5.2.2	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	32
5.3	Трошкови производних услуга	37
5.4	Нематеријални трошкови	38
5.5	Издавања за ваздухопловне власти	39
5.6	Финансијски трошкови	40
5.7	Остали трошкови	40
5.8	Порези	41
5.9	Отплате кредита	41
5.10	Инвестиције.....	43
5.10.1	Извори финансирања	43
5.10.2	Структура планираних инвестиција у 2017. години.....	43
5.10.3	Најзначајније нове инвестиције у 2017. години	46
6	Ризици и пословне шансе	49
6.1	Финансијски ризици	49
6.2	Одступања саобраћаја у односу на прогнозу.....	50
6.3	Ниска реализација Плана инвестиција.....	50
6.4	Померање рока закључења уговора о пружању ANS услуга у БиХ.....	51
6.5	Неадекватно процењен износ кредита за реализацију стратешких пројеката и динамика повлачења средстава	51
6.6	Мере за уклањање или умањења ризика	52
6.6.1	Финансијски ризици.....	52
6.6.2	Одступања саобраћаја у односу на прогнозу	52
6.6.3	Ниска реализација Плана инвестиција	52
6.6.4	Неадекватно процењен износ кредита за реализацију стратешких пројеката и динамика повлачења средстава.....	53
7	Финансијски извештаји	54
7.1	Биланс стања	54
7.2	Биланс успеха	63
7.3	Извештај о новчаним токовима	68
8	Ознаке и скраћенице	71
9	Прилози	75
9.1	Прилог 1 – Организациона структура Друштва	75
9.2	Прилог 2 – Стање дуговања на дан 31.12.2016. године, ЕУР	76
9.3	Прилог 3 - Одлука бр 145 - EUROCONTROL Проширеног комитета	77
9.4	Прилог 4 – Извештаји о кредитима	79
9.5	Прилог 5 – Маса за зараде, број запослених и просечна зарада по месецима lxxxv	

СПИСАК СЛИКА

Слика 1. Делатност Друштва.....	4
Слика 2. Територија на којој Друштво пружа услуге у ваздушној пловидби.....	5
Слика 3. Везе са државним институцијама	7
Слика 4. Учешће авио компанија у укупном саобраћају у терминалу.....	15
Слика 5. Број полетања и фактурисане терминалне накнаде у периоду 2012-2016 и прогноза за 2017. годину	16
Слика 6. Приход од домаћег и ино терминала у 2017. години (ЕУР).....	17
Слика 7. Кључ расподеле прихода у 2017. години међу ентитетима	19

СПИСАК ТАБЕЛА

Табела 1. Рацио показатељи за 2016. и 2017. годину	12
Табела 2. Планирани приходи у 2017. години.....	14
Табела 3. Прогноза прихода Друштва од терминалних накнада у Србији и Црној Гори за 2017. годину	16
Табела 4. Прогноза прихода Друштва од рутних накнада у Србији и Црној Гори у 2017. години	19
Табела 5. Прогноза прихода Друштва од рутних накнада у Босни и Херцеговини за 2017. годину.....	20
Табела 6. Планирани приход од услуга калибраже у 2017. години	21
Табела 7. Планирани приход од школовања контролора летења у 2017. години	22
Табела 8. Планирани приход од школовања пилота у 2017. години	23
Табела 9. Планирани расходи и издаци у 2017. години	26
Табела 10. Трошкови материјала	29
Табела 11. Број запослених према степену стручне спреме.....	29
Табела 12. Старосна структура запослених.....	30
Табела 13. Структура запослених према годинама радног стажа	30
Табела 14. Планирани просечан број запослених у 2017. години	32
Табела 15. Трошкови зарада и накнада зарада и остали лични расходи	36
Табела 16. Трошкови производних услуга	37
Табела 17. Нематеријални трошкови	39
Табела 18. Финансијски трошкови	40
Табела 19. Остали трошкови	40
Табела 20. Извори финансирања инвестиција у 2017. години.....	43
Табела 21. Биланс стања на дан 31.12.2017. године (у хиљадама динара)	54
Табела 22. Биланс успеха у периоду од 01.01 до 31.12.2017. године (у хиљадама динара)	63
Табела 23. Извештај о токовима готовине у периоду од 01.01 до 31.12.2017. године (у хиљадама динара).....	68
Табела 24. Очекивана реализација у 2016. години за масу зарада, број запослених и просечну зараду по месецима.....	lxxxv
Табела 25. Планирана маса зарада, број запослених и просечна зараду по месецима у 2017. години	lxxxvi
Табела 26. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи – планирани пресек на месечном нивоу у 2017. години.....	lxxxvii

(намерно остављена празна страна)

Доношење Финансијског плана Контроле летења Србије и Црне Горе SMATSA доо Београд (у даљем тексту: Друштво) прописано је чланом 10. Уговора о потврђивању континуитета пружања услуга у ваздушној пловидби у просторима Србије и Црне Горе, где је предвиђено да се приходи исказују и распоређују према наменама дефинисаним годишњим финансијским планом, на који писане сагласности дају владе држава оснивача.

На основу члана 11. Уговора о потврђивању континуитета пружања услуга у ваздушној пловидби у просторима Србије и Црне Горе, Друштво обавља делатност на основу ратификованих мултилатералних споразума ради извршења преузетих међународних обавеза и своје приходе искључиво користи за обављање делатности.

На основу Финансијског плана Друштва врши се распоређивање остварених средстава у току године, односно план представља основ за ангажовање средстава за делатност Друштва.

Имајући у виду документ Владе Републике Србије - „Фискална стратегија за 2017. годину са пројекцијама за 2018. и 2019. годину“, у коме се наводи да је за потребе симулације одређених планских позиција коришћен реално непромењен курс динара у односу на евро, односно курс коригован за пројектовану инфлацију, у изради Финансијског плана за 2017. годину, коришћен је курс од 124,5 РСД/ЕУР.

Назив Друштва:

Контрола летења Србије и Црне Горе SMATSA доо Београд

Седиште:

Трг Николе Пашића 10, 11000 Београд,
Република Србија, п.ф. 640

Матични број:

17520407

ПИБ:

103170161

Телефонски број:

+381 11 321 8123

Факс:

+381 11 324 0456

Електронска пошта:

kl@smatsa.rs

Интернет адреса:

www.smatsa.rs

2.1 Делатност

На основу Закона о привредним друштвима Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 36 /11), Закона о привредним друштвима Црне Горе ("Службени лист РЦГ" бр. 6/02, и "Службени лист ЦГ" бр. 17/07, бр. 80/08, бр. 36/11), Закона о ваздушном саобраћају Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 73/10, бр. 57/11) Закона о ваздушном саобраћају Црне Горе („Службени лист ЦГ“ бр. 66/08), Споразума о сарадњи у области ваздушног саобраћаја, Влада Републике Србије и Влада Црне Горе закључиле су Уговор о потврђивању континуитета пружања услуга у ваздушној пловидби у просторима Србије и Црне Горе / Уговор о потврђивању континуитета пружања ваздухопловних услуга у ваздушним просторима Црне Горе и Србије (II Ов. бр. 2164/2012 од 25.04.2012. године ОУ.СД број 282/2 од 25.04.2012. године). Уговором се потврђује континуитет постојања заједничког пружаоца услуга (провајдера ваздухопловних услуга) у ваздушној пловидби - Контроле летења Србије и Црне Горе SMATSA доо (Друштво) са циљем да обавља делатност у складу са прописима о ваздушном саобраћају у државама оснивачима, међународним уговорима, међународним стандардима и препорученој пракси.

Друштво је основано као компанија са ограниченом одговорношћу која послује у складу са одредбама закона држава оснивача којима се уређује правни положај привредних друштава.

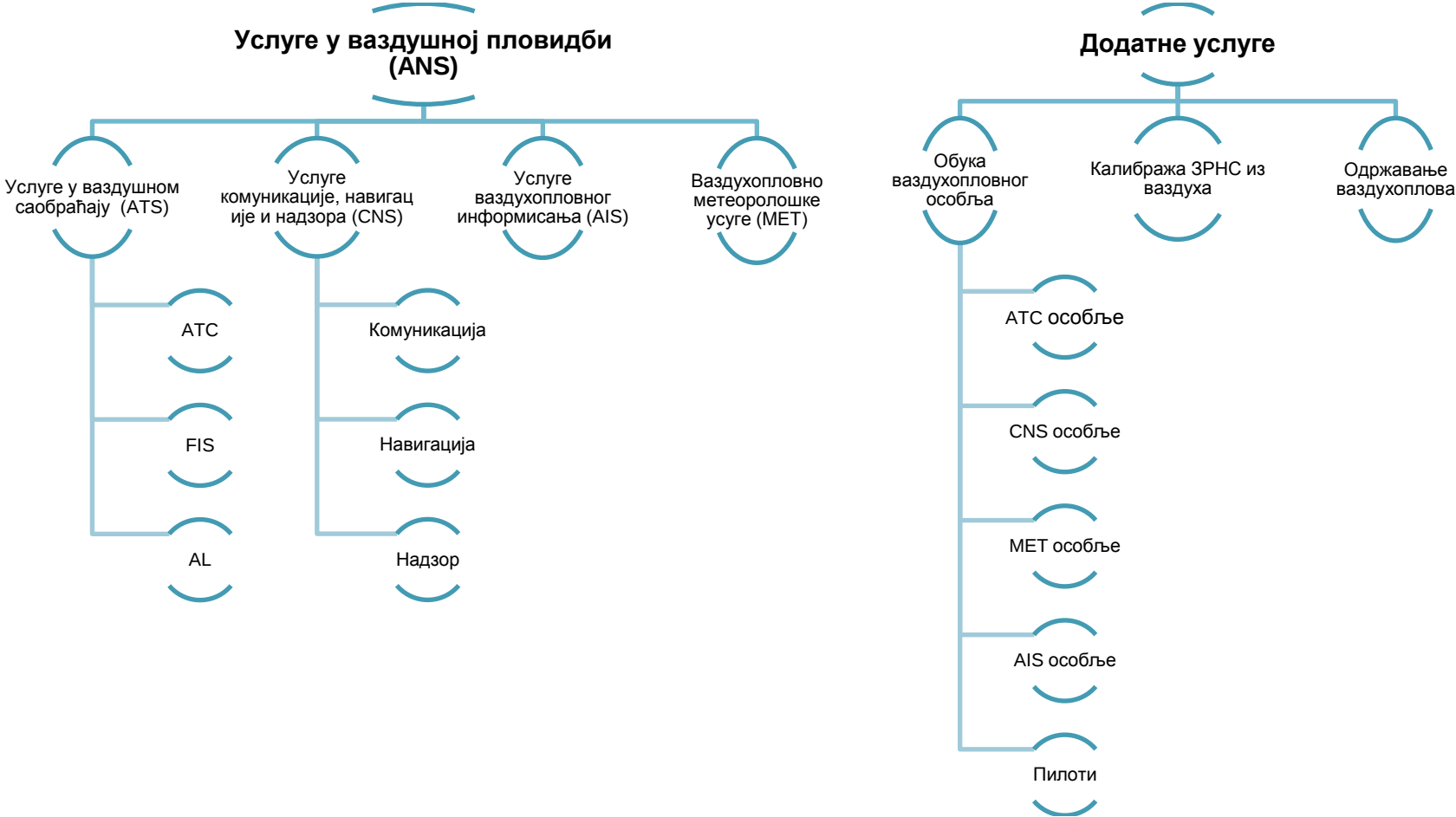
Политика заједничког деловања Републике Србије и Црне Горе представља позитиван пример међудржавне сарадње у Европи на пољу пружања услуга у ваздушној пловидби у складу са тежњама Јединственог европског неба, и као такав треба да опстане и да се прошири.

Пословање Друштва је у потпуности усклађено са националном и међународном регулативом, међународним споразумима и европским системом управљања ваздушним саобраћајем.

Основна делатност Друштва представља пружање услуга у ваздушној пловидби (Air Navigation Services - ANS), док се додатне услуге односе на школовање контролора летења, пилота и другог ваздухопловног особља, калибражу земаљских радио навигационих средстава (ЗРНС), консултантске услуге и одржавање ваздухоплова.

Вишедеценијска традиција и потврђене вредности у пружању услуга у ваздушној пловидби и пружању додатних услуга декларишу Друштво као препознатог и признатог пружаоца услуга у ваздушној пловидби који у региону заузима значајно место. Овакав положај и реноме који Друштво ужива не само у регионалној ваздухопловној заједници него и међу корисницима услуга и представницима ваздухопловне индустрије, условљава приступ пословању који одржава и унапређује такав положај и препознаје Друштво као преферираног партнера.

Слика 1. Делатност Друштва

2.1.1 Услуге у ваздушној пловидби (ANS – Air Navigation Services)

Друштво пружа услуге у ваздушној пловидби у ваздушном простору Републике Србије, ваздушном простору државе Црне Горе, делу ваздушног простора изнад Јадранског мора, и 55% горњег ваздушног простора територије Босне и Херцеговине. Од априла 2014. године, контролу летења у горњем слоју ваздушног простора изнад Косова и Метохије (КФОР сектор) пружа HungaroControl.

Слика 2. Територија на којој Друштво пружа услуге у ваздушној пловидби

2.1.1.1 Услуге у ваздушном саобраћају (ATS – Air Traffic Services)

Услуге у ваздушном саобраћају које Друштво пружа на безбедан, редован и ефикасан начин подразумевају:

- услуге контроле летења (ATC – Air Traffic Control);
- услуге информисања ваздухоплова у лету (FIS – Flight Information Service) и
- услуге узбуњивања (AL – Alerting Services).

ATS сервис је омогућен коришћењем савременог DPS система, који врши обраду радарских података, планова летења и сродних порука, OLDI порука, NOTAM порука и метеоролошких порука.

2.1.1.2 Услуге комуникације, навигације и надзора (CNS – Communication, Navigation and Surveillance)

Услуге комуникације обухватају говорну комуникацију и пренос података (радарски подаци, AFTN/AMHS поруке, OLDI поруке, NOTAM подаци и метеоролошки подаци). Навигација се обезбеђује у свим фазама лета ваздухоплова (полетање, прелет, прилаз и слетање). Систем надзора ваздушног саобраћаја се заснива на коришћењу савремених радарских система, уз интензивно праћење развоја нових технологија. CNS системи Друштва омогућавају интероперабилност са системима осталих пружалаца услуга у ваздушној пловидби који послују и усклађују се са стандардима и препорукама дефинисаним у Европском плану управљања ваздушним саобраћајем.

2.1.1.3 Услуге ваздухопловног информисања (AIS – Aeronautical Information Services)

Друштво пружа услуге ваздухопловног информисања за Србију и за Црну Гору у складу са ICAO стандардима и препорученом праксом.

2.1.1.4 Ваздухопловне метеоролошке услуге (MET – Aeronautical Meteorological Services)

Ваздухопловне метеоролошке услуге које Друштво пружа у складу са ICAO Annex 3 са циљем да допринесе безбедном, редовном и ефикасном одвијању ваздушне пловидбе обухватају услуге бироа за метеоролошко бдење (MWO – Meteorological watch office), услуге метеоролошких бироа (MET Office – Meteorological office) и услуге ваздухопловних метеоролошких станица (AMS – Aeronautical meteorological station).

2.1.2 Обука ваздухопловног особља

Лиценцирано особље контроле летења, као и стручно особље ваздухопловне технике, ваздухопловне метеорологије и ваздухопловног информисања Друштво оспособљава у сопственом Центру за обуку ANS особља. Друштво пружа услуге школовања ваздухопловног особља и екстерним корисницима.

Осим основне обуке контролора летења, спроводе се и посебне обуке за инструкторе, супервизоре, процењиваче и испитиваче стручности, као и континуиране обуке које подразумевају освежења знања и дообуке. Концепт посебне и континуиране обуке примењује се и када је реч о особљу ваздухопловне технике и особљу ваздухопловне метеорологије.

Поред обуке особља пружаоца услуга у ваздушној пловидби, Друштво пружа и услуге школовања пилота у оквиру SMATSA Ваздухопловне академије (SAA) у Вршцу.

2.1.3 Калибража ЗРНС из ваздуха

Друштво поседује потребна техничка средства, опрему и ресурсе за пружање услуге калибраже ЗРНС из ваздуха, као и валидације навигационих поступака из ваздуха, за сопствене потребе и за потребе екстерних корисника. Провера и калибража уређаја врше се у складу са захтевима и препорукама дефинисаним у ICAO документима (ICAO Doc 8071, ICAO Annex 10 и ICAO Annex 14).

2.1.4 Одржавање ваздухоплова

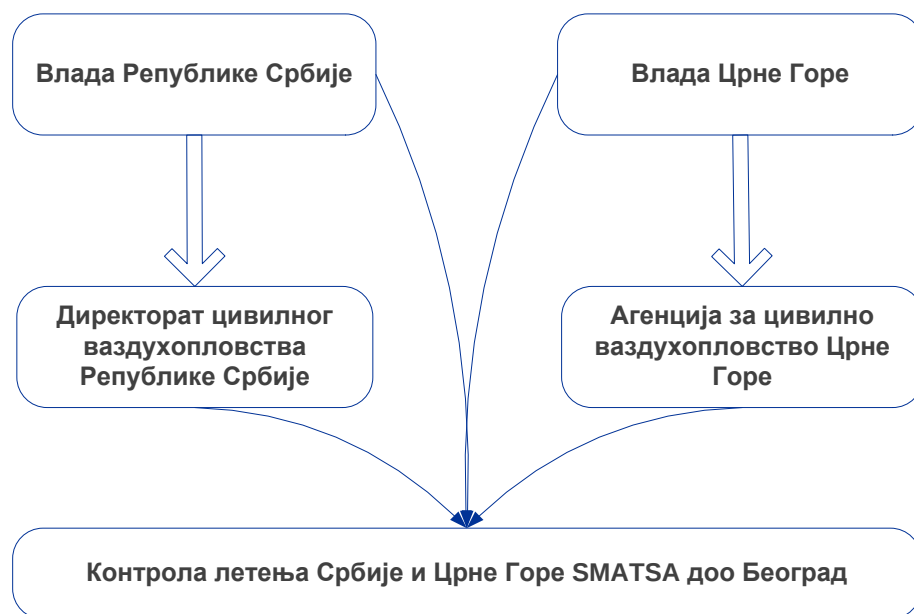
Услуга одржавања и хангарисања ваздухоплова пружа се у оквиру SMATSA Ваздухопловне академије. У прилог висококвалитетном одржавању ваздухоплова иде потврда о усклађености са стандардима Европске Уније - EASA part 145. На овај начин обезбеђено је пружање услуге за клијенте широм Европе.

Одржавање авиона SMATSA ваздухопловне академије обавља тим искусних експерата, сертификованих од стране Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије и лиценцираних од стране произвођача авиона. Поред одржавања сопствене флоте, тим SMATSA Ваздухопловне академије је у могућности да одржава и друге ваздухоплове у приватном власништву.

2.2 Правни оквир

Оснивачи Друштва су Влада Републике Србије и Влада Црне Горе. Као пружалац услуга у ваздушној пловидби, Друштво је независно од регулаторних органа, а своја интерна акта доноси у складу са важећом законском регулативом Републике Србије и државе Црне Горе.

Слика 3. Везе са државним институцијама

Уговором о континуитету је утврђено да Друштво послује у складу са одредбама закона држава оснивача којима се уређује правни положај привредних друштава (Закон о привредним друштвима Републике Србије и Закон о привредним друштвима Црне Горе), ако Уговором о континуитету није другачије одређено, Закона о ваздушном саобраћају Републике Србије, Закона о ваздушном саобраћају Црне Горе, као и на основу међународних ратификованих уговора и мултилатералних споразума који су ратификацијом постали саставни део правног поретка Републике Србије и Црне Горе и непосредно се примењују у обе државе које су оснивачи:

1. Конвенција о међународном цивилном ваздухопловству (Чикашка конвенција) ("Службени лист ФНРЈ" - Међународни уговори, број 3/54), која налаже једнообразну примену међународних стандарда и препоручене праксе, неопходних за безбедност и редовност ваздушног саобраћаја у свим земљама потписницама;

2. Мултилатерални споразум о успостављању Заједничког европског ваздухопловног подручја (ЕСАА Споразум) ("Службени гласник РС", број 38/09 и "Службени гласник РС - Међународни уговори", број 12/10), који Републику Србију, када је реч о цивилном ваздухопловству, интегрише у Европску унију. Наведени споразум предвиђа обавезу Републике Србије да примени прописе Европске уније из области ваздухопловне сигурности, безбедности, управљања ваздушним саобраћајем, руковођења аеродромима, заштите права путника и других корисника услуга у ваздушном саобраћају, либерализације ваздухопловног тржишта, забрану државне помоћи и заштите животне средине;
3. Међународна конвенција о сарадњи у области безбедности ваздушне пловидбе (EUROCONTROL Конвенција) ("Службени лист СЦГ" - Међународни уговори, бр. 18/04, 19/04 и 04/05), чија ратификација је била основ за пријем Републике Србије 2005. године у чланство Европске организације за безбедност ваздушне пловидбе (EUROCONTROL). Ова конвенција успоставља једнообразни европски систем контроле ваздушног саобраћаја;
4. Мултилатерални споразум о рутним накнадама ("Службени лист СЦГ"- Међународни уговори, број 04/05), који уводи заједничку политику у области рутних накнада и примену једнообразног европског система за њихово одређивање и убирање, као и примену јединствених санкција и принудне наплате у случају неплаћања. Чланство у EUROCONTROL подразумевао је и процес техничке интеграције у Мултилатерални систем за наплату рутних накнада који спроводи Централно одељење за наплату рутних накнада (CRCO) и који представља основу за утврђивање и наплату рутних накнада (прелета) за све европске контроле летења које учествују у заједничком систему рутних накнада. Република Србија је заједно са државом Црном Гором 1. јула 2007. године, интегрисана у EUROCONTROL систем рутних накнада;
5. Споразум о сарадњи у области ваздушног саобраћаја између Владе Републике Србије и Владе Црне Горе ("Службени гласник РС" - Међународни уговори, број 1/13), којим је, између осталог, верификовано постојање заједничког пружаоца услуга у ваздушној пловидби за обе државе – Друштво;
6. Европски план имплементације Јединственог неба (ESSIP) на основу кога се утврђују појединачни локални планови (LSSIP);
7. Конвенција, резолуција, стандарда и препорука Међународне организације цивилног ваздухопловства (ICAO);
8. Правилника и осталих подзаконских аката који су усклађени са европским прописима и директивама.

Ратификацијом међународних споразума, државе уговорнице (Република Србија и држава Црна Гора) се обавезује на прихватања међународних стандарда и поступака, те да ће доприносити да се постигне највиши могући степен једнообразности у погледу прописа, стандарда, поступака и метода организације који се односе на ваздухоплове, особље, ваздушне путеве и помоћне службе, и то у свима оним случајевима у којима би таква једнообразност олакшала и побољшала ваздушну пловидбу.

2.3 Мисија, визија вредности

2.3.1 Мисија

Пружање квалитетних услуга у ваздушној пловидби (услуге из домена АТМ, CNS, MET, AIS) цивилним и војним ваздухопловима, ради одржавања и унапређења безбедног, редовног и експедитивног ваздушног саобраћаја у ваздушном простору FIR/UIR Београд и ваздушном простору других држава, на основу међудржавних уговора, као и услуге обуке особља пружалаца услуга у ваздушној пловидби, обуке пилота авиона, калибраже уређаја и система из ваздуха и услуге одржавања ваздухоплова.

Оспособљеност за пружање различитих услуга на највишем нивоу квалитета и прилагодљивост променама у начину пословања пружаоца услуга у ваздушној пловидби у Европи условљених изменама у европским регулаторним оквирима, концептима и иницијативама који из тога произилазе.

2.3.2 Визија

Применом нових технологија, оперативних процедура и уз стручно особље, SMATSA доо постаје лидер у југоисточној Европи у пружању услуга у ваздушној пловидби у ваздушном простору држава у региону и шире, уз захтевани ниво безбедности, прихватљив ниво кашњења и рационализоване трошкове.

2.3.3 Вредности

Остварење визије и мисије SMATSA доо је могуће кроз трајну посвећеност свих запослених следећим вредностима:

1. Пружамо безбедну и поуздану услугу;
2. Ценимо знање, искуство и посвећеност запослених и улажемо у њихово стално усавршавање;
3. Идемо у корак са новим технологијама и иновацијама;
4. Посвећени смо развоју управљања ваздушним саобраћајем;
5. Инсистирамо на квалитету пружених услуга;
6. Водимо рачуна о задовољству корисника свих наших услуга;
7. Посвећени смо унапређењу сарадње са другим пружаоцима услуга у региону и шире;
8. Обезбеђујемо једнаке услове запошљавања и здраву и безбедну радну средину за све запослене;
9. Посвећени смо заштити животне средине;
10. Ми смо друштвено одговорна организација.

2.4 Органи управљања и организациона структура

Органи управљања Друштва су: Скупштина, Надзорни одбор и Директор.

Скупштину Друштва чини шест чланова, три члана из Републике Србије и три члана из Црне Горе. Чланови Скупштине су представници министарстава држава оснивача надлежних за послове саобраћаја,

финансија и одбране. Председника Скупштине бирају и разрешавају чланови Скупштине Друштва, из редова чланова.

Надзорни одбор има пет чланова. Чланове Надзорног одбора бира и опозива Скупштина Друштва. Четири члана Надзорног одбора бира се на предлог Владе Републике Србије, а један на предлог Владе Црне Горе. За свој рад чланови Надзорног одбора одговарају Скупштини Друштва. Мандат чланова Надзорног одбора траје четири године.

Радам и пословањем Друштва руководи Директор. Надзорни одбор именује и разрешава Директора и Заменика директора на предлог оснивача.

Организациона структура Друштва је формирана тако да у потпуности пружа могућност за обављање делатности Друштва у складу са стратешким циљевима и принципима пословања.

Организациони приказ важеће организације и систематизације је приказан у Прилогу 1.

2.5

Учешће у раду међународних организација

Друштво послује у складу са правилима Европске уније и препорученом европском и светском праксом.

Представници Друштва у својству представника Републике Србије и државе Црне Горе, учествују у раду следећих ваздухопловних организација:

- Међународна организација цивилног ваздухопловства (ICAO);
- Европска агенција за безбедност ваздушне пловидбе (EUROCONTROL);
- Европска конференција цивилног ваздухопловства (ECAC);
- Централно одељење за наплату рутних накнада (CRCO);
- Удружење цивилних пружалаца услуга у ваздушној пловидби (CANSO).

Чланством у релевантним међународним ваздухопловним организацијама, Друштво је постало равноправан и значајан фактор у европском ваздухопловном систему.

3 Финансијско пословање

Остварени нето добитак Друштва, за пословну 2015. годину, износио је 220.418 хиљаде РСД, а укупни нераспоређени добитак ранијих година Друштва на дан 31.12.2015. године, износио је 6.653.575 хиљаде РСД. Независни ревизор, MOORE STEPHENS REVIZIJA I RAČUNOVODSTVO DOO BEOGRAD, доставио је извештај о извршеној ревизији Финансијских извештаја Друштва за 2015. годину, у коме је изражено мишљење да финансијски извештаји истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, приказују финансијско стање Друштва на дан 31.12.2015. године, као и резултат пословања Друштва и токове готовине за пословну годину завршену на тај дан, у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији и рачуноводственим политикама обелодањеним у Напоменама уз Финансијске извештаје.

Према показатељу ликвидности, Друштво је у 2015. години, покривало целокупне краткорочне обавезе ликвидним новчаним средствима. У наставку је приказан показатељ опште ликвидности (ликвидност трећег степена) који показује покривеност краткорочних обавеза обртним средствима, односно са колико динара обртних средстава долази на сваки динар краткорочних обавеза.

$$\text{Показатељ опште ликвидности} = \frac{\text{Обртна средства (5.105.927)}}{\text{Краткорочне обавезе (1.699.870)}} = 3,00$$

Рацио задужености Друштва се може приказати на следећи начин (подаци из 2015. године):

$$\frac{\text{Позајмљени извори}}{\text{Укупни извори}} \times 100 = \frac{3.910.181}{17.435.278} \times 100 = 22,43\%$$

Овај показатељ се користи да покаже учешће позајмљених извора у укупном капиталу и допринос позајмљеног капитала финансирању активе. Показатељ задужености (рацио задужености) показује да је у сваком динару расположивих извора Друштва садржано 0,2243 динара туђих извора (апсолутно) у 2015. години, односно да задуженост предузећа износи 22,43% укупних извора финансирања (релативно). То значи да на расположиву имовину предузећа, повериоци полажу право у висини степена задужености.

Однос обавеза и сопственог капитала је показатељ ризика финансирања фирме (ризик је већи ако је веће учешће позајмљених извора у структури).

$$\text{Однос обавеза и сопственог капитала} = \frac{\text{Дугорочне обавезе (2.251.174)}}{\text{Основни капитал (1.873.820)}} = 1,2$$

Показатељи финансијског пословања за 2016. годину (очекивани) и планиране вредности за 2017. годину су приказани у следећој табели:

Табела 1. Рацио показатељи за 2016. и 2017. годину

Рацио показатељи	2016 очекивано	2017 планирано
Обртна средства/Краткорочне обавезе	2,48	2,79
Позајмљени извори/укупни извори (%)	18,76%	16,07%
Дугорочне обавезе/основни капитал	0,77	0,89

Показатељ опште ликвидности показује колико пута предузеће има више обртних средстава него краткорочних обавеза, односно да је сваки динар краткорочних обавеза у 2017. години Друштва, покривен са 2,79 РСД обртне имовине.

Показатељ задужености (рацио задужености) показује да је у сваком динару расположивих извора Друштва садржано 0,16 динара туђих извора (апсолутно) у 2017. години, односно да задуженост износи 16,07% у 2017. години укупних извора финансирања (релативно), што је нижа вредност него у очекиваној реализацији за 2016. годину, од 18,76%.

Однос обавеза и сопственог капитала је показатељ ризика финансирања фирме (ризик је већи ако је веће учешће позајмљених извора у структури).

Приходи

Табела 2. Планирани приходи у 2017. години

Приходи	2016			2017			
	Планирано (000 РСД)	Планирано (000 ЕУР)	Очекивана реализација (000 РСД)	Планирано (000 РСД)	Планирано (000 ЕУР)	Поређење са планом 2016. (%)	Поређење са реализацијом 2016. (%)
Пословни приходи	9.525.696	77.445	9.585.758	9.370.442	75.265	-1,6%	-2,2%
Приходи од услуга на домаћем тржишту (РС)	1.093	9	1.090	1.093	9	0,0%	0,2%
Домаћи терминал (РС)	416.766	3.388	407.331	417.826	3.356	0,3%	2,6%
Ино терминал (ван РС)	489.248	3.978	498.903	510.676	4.102	4,4%	2,4%
Рутне накнаде - Србија и Црна Гора	7.788.149	63.318	7.874.123	7.697.017	61.823	-1,2%	-2,2%
Рутне накнаде - Босна и Херцеговина	830.440	6.752	804.311	743.831	5.975	-10,4%	-7,5%
Остали пословни приходи	353.353	2.873	312.457	411.161	3.302	16,4%	31,6%
Услуге калибраже	79.784	649	90.175	91.680	736	14,9%	1,7%
Услуге школовања контролора	69.794	567	33.281	101.115	812	44,9%	203,8%
Приходи од пружања услуга комуникације и радарских података	57.564	468	57.653	58.266	468	1,2%	1,1%
SMATSA Ваздухопловна академија - SAA	144.472	1.175	129.545	155.611	1.250	7,7%	20,1%
- Услуге школовања пилота	139.888	1.137	125.687	149.822	1.203	7,1%	19,2%
- Остали пословни приходи - SAA	4.584	37	3.858	5.789	47	26,3%	50,1%
Остали пословни приходи (AIP, парице, закуп пословног простора)	1.739	14	1.802	4.489	36	158,1%	149,0%
Финансијски приходи	74.319	604	112.228	85.000	683	14,4%	-24,3%
Остали приходи и приходи од наплаћених услуга из ранијег периода	45.000	366	437.585	55.000	442	22,2%	-87,4%
Остали прилив	236.939	1.926	40.555	143.175	1.150	-39,6%	253,0%
УКУПНО ПРИХОДИ	10.235.308	83.214	10.488.583	10.064.778	80.842	-2%	-4%
ПОЧЕТНО СТАЊЕ	3.672.987	29.862	3.638.462	2.629.516	21.121	-28,4%	-27,7%
ПОВРАЋАЈ ПДВ-а И РЕФУНДИРАНА БОЛОВАЊА ИЗ ПРЕТХОДНЕ ГОДИНЕ	35.000	285	77.801	35.000	281	0,0%	-55,0%
УКУПНО:	13.943.295	113.360	14.204.846	12.729.294	102.243	-8,7%	-10,4%
Екстерни извори финансирања		-		200.000	1.606		
УКУПНО са кредитима	13.943.295	113.360	14.204.846	12.929.294	103.850	-7,3%	-9,0%

Наведени износи о реализацији за 2016. годину су базирани на подацима на дан 31.12.2016. године доступним у тренутку израде документа, и могуће су извесне промене до израде коначних извештаја и обрачуна свих категорија и елемената који се односе на 2016. годину.

4.1 Пословни приходи

4.1.1 Приходи од пружања услуга на домаћем тржишту - Уговор са Аеродромом Београд

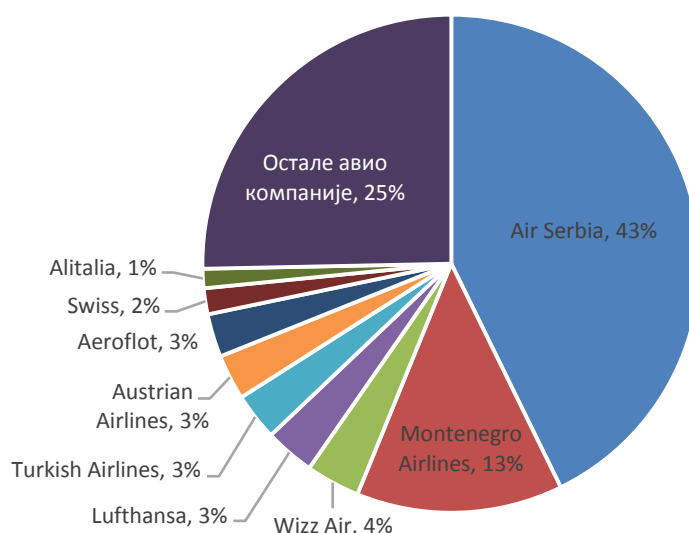
По основу Уговора закљученим са Аеродромом Никола Тесла Београд бр. 03 222/1 од 23.01.2003. године, Друштво остварује и приходе од пружања информација о доласку авиона, метео услуга и информација о коришћењу полетно слетне стазе. Ови приходи су у складу са наведеним уговором, планирани на нивоу 2016. године.

4.1.2 Приходи од терминалних накнада (домаћи и ино терминал)

За коришћење услуга у ваздушној пловидби у области терминалних контрола летења (за пружене услуге контроле летења за ваздухоплове који полећу или слећу на аеродроме), корисници ваздухоплова плаћају терминалну накнаду. Обрачун и фактурисање терминалних накнада се врши на основу Одлуке о изменама и допунама Одлуке о висини накнаде за коришћење услуга обезбеђења саобраћаја у области терминалних контрола летења ("Сл. гласник Републике Србије", бр. 91/06 и 45/07).

Од укупног броја полетања и слетања на свим аеродромима, око 73% се реализује на аеродромима у Републици Србији, док се остатак реализује на аеродромима у Црној Гори. Највише летова обављају авио компаније Air Serbia (43%) и Montenegro Airlines (13%), док од остатка операција на аеродромима око 75% реализује 9 авио компанија приказаних на наредној слици.

Слика 4. Учешће авио компанија у укупном саобраћају у терминалу

Процена прихода од терминалних накнада за 2017. годину урађена је на основу прогнозе саобраћаја у терминалу. За 2017. годину се прогнозира

повећање броја полетања од око 2% у односу на 2016. годину, односно реализација око 43.500 полетања у терминалу. На основу очекиваног реализованог саобраћаја у терминалу, прогнозира се да ће у 2017. години приход од терминалних накнада 7.458 хиљада ЕУР (928.502 хиљада РСД).

На наредној слици је приказан реализован број полетања и фактурисане терминалне накнаде у периоду 2012-2015 године, процена за 2016. годину и прогноза за 2017. годину.

Слика 5. Број полетања и фактурисане терминалне накнаде у периоду 2012-2016 и прогноза за 2017. годину

Табела 3. Прогноза прихода Друштва од терминалних накнада у Србији и Црној Гори за 2017. годину

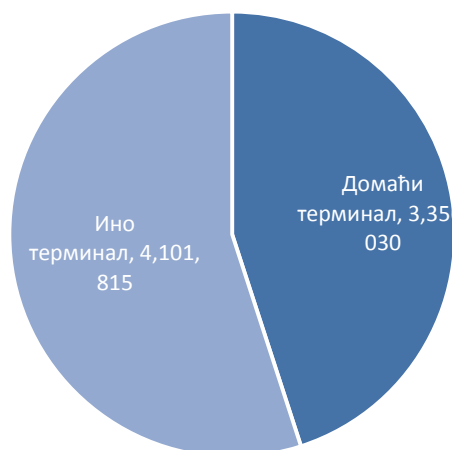
2017	Терминалне накнаде	Терминалне накнаде
	(000 РСД)	(000 ЕУР)
Јануар	57.778	464
Фебруар	50.943	409
Март	56.845	457
Април	66.965	538
Мај	76.947	618
Јун	95.723	769
Јул	109.937	883
Август	112.804	906
Септембар	97.836	786
Октобар	79.278	637

Новембар	61.094	491
Децембар	62.353	501
УКУПНО	928.502	7.458

Приход домаћег терминала представља фактурисану реализацију прихода од пружања услуга корисницима услуга регистрованим на територији Републике Србије, док приходи од иностраних компанија спадају у ино терминал. Претходних година фактурисане терминалне накнаде од домаћег терминала су износиле 45% укупног прихода у терминалу, док је ино терминал учествовао са 55% укупног прихода.

За 2017. годину се прогнозира 3.356 хиљада ЕУР од домаћег терминала и 4.102 хиљада ЕУР од ино терминала (Слика 6).

Слика 6. Приход од домаћег и ино терминала у 2017. години (ЕУР)

4.1.3 Приходи од рутних накнада

За коришћење услуга у ваздушној пловидби у ваздушном простору Републике Србије и ваздушном простору Државе Црне Горе – Области информисања у лету Београд (FIR/UIR Београд), Друштво остварује приход од рутних накнада.

Висина накнаде коју корисници услуга плаћају се формира са циљем да покрије трошкове рада контроле летења, омогући инвестиције за модернизацију опреме и исплату зарада. Овако обезбеђена средства (приход), у складу са међународним конвенцијама, могу се користити искључиво за намене везане за квалитет и безбедност, односно за несметан рад и улагање у системе контроле летења и запослене. Накнада за коришћење рутних услуга се утврђује у складу са одредбама Закона о ратификацији Мултилатералног споразума о рутним накнадама („Сл. лист Србије и Црне Горе – Међународни уговори“ бр. 4/05) и Правилником о мерилима за обрачун и одређивање висине накнада за пружање услуга у ваздушној пловидби („Службени гласник РС“, број 98/11, 71/13 и 16/15).

Правни оквир на чијим се принципима заснива ваздухопловство је Конвенција о међународном цивилном ваздухопловству потписана у Чикагу 1944. године („Чикашка конвенција“, „Сл. лист ФНРЈ – Међународни уговори и други споразуми бр. 3/54), коју спроводи специјализована организација

Уједињених нација - ИКАО. Чикашка конвенција подразумева да је ваздушни простор глобално добро чије коришћење ниједна држава уговорница нема право да наплаћује односно да се небо (ваздушни простор) не третира као природно богатство / ресурс сваке земље појединачно (као државни ресурс), већ се третира као опште добро међународне заједнице.

Државе уговорнице немају право да на својој територији наметну било које накнаде, таксе или друге дажбине осим оних по основу пружених услуга у току транзита или слетања и полетања. За пружене услуге у ваздушној пловидби, сходно броју прелета и потребних трошкова сваке контроле летења, одобравају се трошкови и одређује јединична цена накнаде на основу мерила и начела која су предвиђена потврђеним међународним уговорима.

Ратификација Чикашке конвенције је била основ за чланство Србије и Црне Горе у EUROCONTROL организацији. На тај начин су се Србија и Црна Гора укључиле у једнообразни и свеобухватни европски систем контроле ваздушног саобраћаја, који делује на целокупном ваздушном простору обухваћеном Конвенцијом о међународном цивилном ваздухопловству. EUROCONTROL принципима ("Principles for establishing the cost-base for en route charges and the calculation of the unit rates") је утврђено да државе потписнице Мултилатералног споразума о рутним накнадама усвајају заједничке платформе обрачунавања накнада и њихове јединичне цене. Чланом 1. став 2. EUROCONTROL документа „Услови за примену система наплате рутних накнада и услови плаћања“ ("Conditions of Application of the Route Charges System and Conditions of Payment"), утврђено је да накнада за услуге у ваздушној пловидби обухвата искључиво трошкове које државе потписнице имају у погледу објеката, опреме и служби које пружају услуге у ваздушној пловидби, те трошкове рада службе CRCO (Central Route Charges Office) у оквиру EUROCONTROL која се бави обрачуном, фактурисањем и наплатом рутних накнада за земље чланице. Наведене одредбе су обухваћене у оквиру националног законодавства кроз Правилник о мерилима за обрачун и одређивање висине накнада за пружање услуга у ваздушној пловидби.

Укључењем КФОР-а (ваздушни простор изнад Косова и Метохије), од 01.04.2014. године се успоставља заједничка зона наплате "Србија/Црна Гора/КФОР" у којој учествују четири ентитета: Друштво, Директорат Цивилног ваздухопловства Републике Србије, Агенција за Цивилно ваздухопловство Црне Горе и HungaroControl.

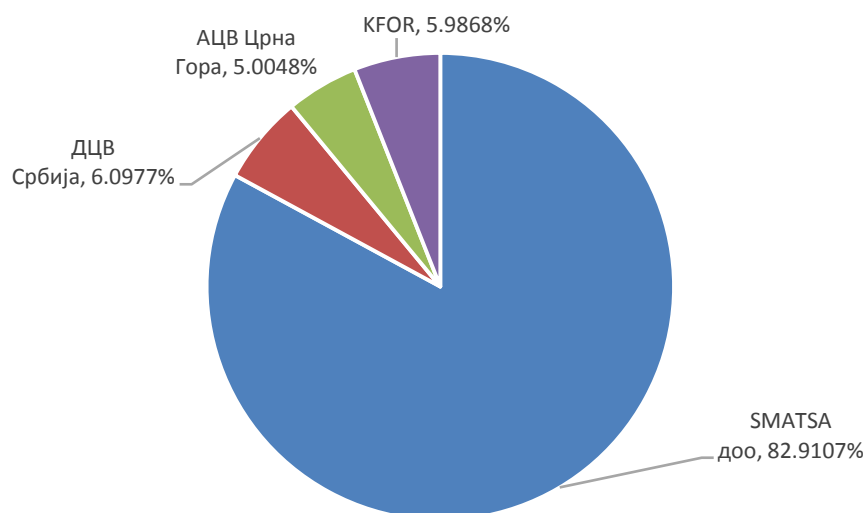
Финални план прихода од рутних накнада Друштва се утврђује на новембарској седници EUROCONTROL Проширеног већа (Enlarged Committee for Route Charges) за наредну годину. Јединица рутне накнаде (Unit Rate) се утврђује на основу прогнозе саобраћаја и детаљног прегледа трошкова по врстама и наменама сваког ентитета чији се износи усаглашавају са представницима удружења авио-превозилаца (IATA).

На новембарској седници EUROCONTROL Проширеног комитета, Одлуком бр. 145, за зону наплате Србија/ Црна Гора/ КФОР за 2017. годину утврђена је јединица рутне накнаде (National Unit Rate) у износу од 34,32 ЕУР односно 34,39 ЕУР (Global Unit Rate) укључујући удео EUROCONTROL (Global Unit Rate= National Unit Rate + Administrative Unit Rate). Просечна вредност јединице рутне накнаде за 2016. годину износи 36,91 ЕУР (Average National Monthly Adjusted Unit Rate).

Утврђена јединична цена рутне накнаде се потврђује одлуком Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије и Агенције за цивилно ваздухопловство Црне Горе и представља јединствену јединичну цену услуга за зону наплате.

На основу принципа EUROCONTROL, током године се приход од рутних накнада фактурише од стране CRCO у еврима на основу месечне усклађене јединичне цене рутне накнаде (Monthly Adjusted Unit Rate). Месечни износ се одређује тако што се за „n“ месец, усвојена јединична цена рутне накнаде у динарима конвертује у евро по просечном курсу Reuters из „n-1“ месеца. Укупно фактурисани приход се дели на четири ентитета по дефинисаном кључу расподеле за сваку годину.

Слика 7. Кључ расподеле прихода у 2017. години међу ентитетима

На основу прогнозе броја летова и прогнозе сервисних јединица, за 2017. годину се од рутних накнада планира приход Друштва од 7.697.017 хиљаде РСД или 61.823 хиљаде ЕУР (Табела 4).

Табела 4. Прогноза прихода Друштва од рутних накнада у Србији и Црној Гори у 2017. години

2017	Рутне накнаде (000 РСД)	Рутне накнаде (000 ЕУР)
Јануар	432.775	3.476
Фебруар	384.986	3.092
Март	460.564	3.699
Април	544.066	4.370
Мај	726.610	5.836
Јун	823.097	6.611
Јул	936.427	7.522
Август	950.809	7.637
Септембар	825.816	6.633
Октобар	707.646	5.684

Новембар	463.943	3.726
Децембар	440.277	3.536
УКУПНО	7.697.017	61.823

4.1.4 Приходи од рутних накнада у Босни и Херцеговини

За пружање услуге контроле летења у ваздушном простору Босне и Херцеговине, односно у источном делу области информисања у лету Сарајево (FIR Сарајево), између FL325 и FL460, Друштво остварује приход по основу пружања услуге у том делу ваздушног простора. Приход по овом основу се планира до 2019. године, када Агенција за пружање услуга у ваздушној пловидби Босне и Херцеговине – BHANSA, планира преузимање пружања ANS услуга.

С обзиром да Босна и Херцеговина припада интегрисаном систему заједничке наплате рутних накнада коју врши Централни биро за наплату рутних накнада EUROCONTROL-а, обрачун и фактурисање рутних накнада врши се у складу са принципима који важе за све земље чланице EUROCONTROL - CRCO.

У процесу пружања услуга контроле летења у ваздушном простору Босне и Херцеговине, поред BHANSA-е, учествују још три ентитета:

1. Дирекција за цивилно ваздухопловство БиХ - BHDCА;
2. Хрватска контрола летења - CCL;
3. Друштво (Контрола летења Србије и Црне Горе SMATSA доо).

Наведени ентитети формирају трошковну базу за простор надлежности Босне и Херцеговине, на бази које се на новембарској седници Проширеног већа EUROCONTROL текуће године одређује јединица рутне накнаде за FIR Сарајево за наредну годину.

На основу одлуке Проширеног већа EUROCONTROL бр. 145, јединица рутне накнаде за FIR Сарајево за 2017. годину износи 43,30 ЕУР док је просечна јединица рутне накнаде за 2016. годину износила 41,95 ЕУР (Global Monthly Adjusted Unit Rate).

На основу учешћа у трошковној бази, очекивани приход Друштва од пружања услуга контроле летења у ваздушном простору Босне и Херцеговине за 2017. годину износи 743.831 хиљаде РСД, односно 5.975 хиљаде ЕУР.

Табела 5. Прогноза прихода Друштва од рутних накнада у Босни и Херцеговини за 2017. годину

2017	Рутне накнаде (000 РСД)	Рутне накнаде (000 ЕУР)
Јануар	44.338	356
Фебруар	39.304	316
Март	46.745	375
Април	54.382	437

Мај	71.836	577
Јун	76.961	618
Јул	86.285	693
Август	87.339	702
Септембар	78.462	630
Октобар	67.112	539
Новембар	46.312	372
Децембар	44.754	359
УКУПНО	743.831	5.975

4.2 Остали пословни приходи

Део прихода Друштво остварује и по основу пружања услуга обуке ваздухопловног особља у SMATSA Ваздухопловној академији и у Центру за обуку ANS особља, услуга калибраже, одржавања и хангарисања ваздухоплова, штампања информативних публикација (AIP), као и пружање услуга радарских података и радио комуникације за Hungarocontrol након отварања ваздушног простора изнад територије АП Косова и Метохије за цивилни ваздушни саобраћај.

4.2.1 Услуге калибраже

Служба за калибражу врши услуге за сопствене потребе Друштва као и за потребе трећих лица на међународном тржишту (Хрватске, Босне и Херцеговине, Словеније, Мађарске и Шведске).

Приходи за 2017. годину су базирани на постојећим уговорима који ће бити реализовани и у току 2017. године, као и на основу очекиваних учествовања на међународним тендерима. Планирани приходи у 2017. години по основу пружања услуга калибраже приказани су у наредној табели:

Табела 6. Планирани приход од услуга калибраже у 2017. години

О П И С	План 2017 (000 РСД)	План 2017 (000 ЕУР)
Босна и Херцеговина – BHANSA	9.952	80
Хрватска контрола зрачне пловидбе	31.984	257
Аеродром Будимпешта	9.402	76
Hungaro Control	9.330	75
Контрола летења Словеније	8.620	69
LFV - Шведска	12.440	100

Калибража по позиву	6.842	55
Македонија (M-NAV)	3.110	25
УКУПНО	91.680	736

4.2.2 Услуге школовања контролора летења

У складу са планом, током 2016. године објављен је конкурс и селекција за упис кандидата за нову, III самофинансирајућу класу. Након процеса селекције у нову класу уписано је 34 кандидата за школовање контролора летења. Од 34 кандидата, 21 кандидат је започео своје школовање током октобра 2016. године, а преосталих 13 кандидата ће започети своје школовање за почетну обуку у току марта 2017. године. Прва група од 21 кандидата која ће завршити своју основну обуку (теоријски део) у фебруару 2017. године, почеће од марта 2017. године школовања за добијање овлашћења за торањског контролора (ADI/TWR). Друга група од 13 кандидата, планирана је да своје школовање за ADI/TWR започне почетком августа 2017. године.

Почевши од фебруара 2017. године у Центру за обуку ANS особља, планирана је група од 6 до 8 торањских контролора, који ће наставити своје школовање ради добијања ACS овлашћења. Такође током јесени 2017. године очекује се да ће се око 10 торањских контролора, школовати ради добијања APS овлашћења за прилазног радарског контролора летења.

Проширењем капацитета торањског симулатора, очекује се да ће током 2017. године кроз Центар за обуку ANS особља у оквиру обавезе одржавања стручности, проћи око 140 торањских и прилазних контролора летења (запослених у Друштву), који ће на симулатору увежбавати ванредне и друге ситуације у оквиру континуиране обуке, што је и захтев нове европске регулативе.

Сертификацијом новог радарског симулатора (која је урађена у току новембра 2016. године) и проширењем торањског симулатора (која се планира за фебруар 2017. године), очекује се да ће Центар за обуку ANS особља моћи да своје услуге понуди и другим пружаоцима услуга контроле летења који немају своје симулаторе.

Нова европска регулатива захтева чешћа освежења знања (континуирана обука), што омогућава да Центар за обуку ANS особља опремљен новим симулаторима буде у предности у односу на друге центре у окружењу. Планирани приходи у 2017. години по основу пружања услуга школовања контролора летења приказани су у наредној табели:

Табела 7. Планирани приход од школовања контролора летења у 2017. Години

О П И С	План 2017	План 2017
	(000 РСД)	(000 ЕУР)
Самофинансирајући кандидати - почетна обука	54.537	438
Самофинансирајући кандидати - оперативна обука	30.764	247

ТЕА тест полагање	634	5
ТЕА тест припрема	508	4
Учешће на тендерима	14.672	118
УКУПНО	101.115	812

4.2.3 Приходи од пружања услуга комуникације и радарских података

У складу са Закључком Владе 05 Број: 343-2667/2014-1 од 04.04.2014. године, те Одлуком Надзорног одбора ОУ/НО-284/13 од 04.04.2014. године, закључен је Уговор о пружању услуга комуникације ваздух земља – Радио опрема (CNS.00 бр. 127/22 од 04.04.2014.) и Уговор о пружању радарских података (CNS.00 бр. 87/66 од 04.04.2014.) са HungaroControl, Мађарска, по ком основу Друштво остварује приход. Уговори су закључени на пет година, а очекивани годишњи приход по основу ова два уговора је 58.266 хиљада РСД.

4.2.4 Приходи SMATSA Ваздухопловне академије

4.2.4.1 Услуге школовања пилота

Планом за 2017. годину предвиђено је да SMATSA Ваздухопловна академија започне две обуке у току године са укупно 20 кандидата у складу са капацитетима, а да се не нарушава квалитет обуке. Планиране су две групе полазника од 01.04.2017. године и друга група од 01.10.2017. године.

У складу са планом, у току 2017. године би се изводили курсеви по захтеву, а за стицање разних овлашћења – PPL (distance learning), SEP, MEP, IR/SE, IR/ME, NQ, MCC, ATP(A) Integrated.

У току 2017. године 15 кандидата треба да заврше обуку у SMATSA Ваздухопловној академији, самим тим би са пријемом од 20 кандидата у 2017. години на обуци остало око 120 кандидата.

Друштво ће наставити да, у циљу привлачења што већег број полазника, маркетиншке и промотивне активности базира на електронским медијима и обиласком школских установа.

Постоји могућност уговарања обуке са кандидатима из иностранства о чему се воде преговори за уговарање више врста обука.

Табела 8. Планирани приход од школовања пилота у 2017. Години

О П И С	План 2017 (000 РСД)	План 2017 (000 ЕУР)
Практична обука	117.792	946
Теоријска настава	31.167	250
ТЕА тест полагање	710	6

О П И С	План 2017 (000 РСД)	План 2017 (000 ЕУР)
ТЕА тест припрема	153	1
УКУПНО	149.822	1.203

4.2.4.2 Остали пословни приходи SMATSA Ваздухопловна академије

Одељење за одржавање ваздухоплова, у оквиру SMATSA Ваздухопловне академије, пружа услуге одржавања авиона и за потребе трећих лица на тржишту. Одељење за одржавање ваздухоплова поседује европски сертификат EASA part 145 за одржавање авиона и велики потенцијал на тржишту у региону. Имајући у виду нелојалну конкуренције на тржишту у Србији, која је у приватном сектору, у 2017. години се планирају маркетиншке активности са циљем повећања прихода од делатности одржавања ваздухоплова.

План за 2017. годину обухвата и продужење постојећег уговора за одржавања ваздухоплова за потребе грчке компаније General Aviation Applications – 3D S.A., компаније New Age Investments, Beopanax и Ikar Air Service. Поред услуге одржавања ваздухоплова Друштво је овлашћено и да пружа услугу вођења и праћења континуиране пловидбености ваздухоплова (CAMO).

Осим поменутих прихода, у категорију осталих пословних прихода SMATSA Ваздухопловне академије спадају и приходи од трећих лица односно приходи по основу уговора са JAT Привредном авијацијом, као и аеродромске услуге.

4.2.5 Остали пословни приходи

Приход од осталих услуга SMATSA доо обухвата приходе од штампања информативних публикација (домаћи и ино AIP), приходе од закупа пословног простора и парица на основу Уговора са Аеродромом Београд бр. 03 222/1 од 28.01.2003. године и друге сличне категорије.

4.3 Финансијски приходи

За 2017. годину, предвиђа се приход по основу камате од депонованих динарских и девизних средстава по виђењу и орочених девизних средстава. Поред наведених финансијских прихода, на овој позицији очекиван је и приход по основу камата наплаћених преко EUROCONTROL-CRCO од корисника рутних услуга.

На основу статистичких података Народне Банке Србије за каматне стопе банака на примљене орочене депозите од нефинансијског сектора, види се пад просечне пондерисане каматне стопе на нивоу банкарског сектора последњих година. На основу анализе кретања на међународном новчаном тржишту, значајном паду референтне вредности ЕУР депозита и велике ликвидности банкарског сектора, може се закључити да су каматне стопе знатно ниже у односу на ранији период те се умањује и очекивани приход по основу камата на овој позицији.

4.4 Остали приходи и приходи од наплаћених услуга из ранијег периода

Остали приходи обухватају приходе од усклађивања вредности потраживања из претходног периода и остале приходе. На овој позицији за 2017. годину предвиђен је износ у висини од 55 милиона РСД.

4.5 Пренета средства

На бази пројекције новчаних токова за 2016. годину, износ готовине на крају обрачунског периода износи 2.629.516 хиљада РСД. Наведени износ укључује и износ на резервном рачуну за измирење дуга у складу са одредбама Споразума о зајму са Европском банком за обнову и развој.

Чланом 13. Уговора о континуитету, одређена је обавеза Друштва да има резерву. У резерве се издвајају средства из нераспоређене добити док не достигну најмање 20% основног капитала. Резерве се могу користити за покриће губитака, одржавање текуће ликвидности (финансијске стабилности и ублажавање негативних ефеката у периодима када су приливи и издаци неуједначени) или за намене које утврди Скупштина Друштва.

4.6 Остали приливи

Друштво је закључило са Montenegro Airlines AD Подгорица, Уговор о отплати дуга бр. LGS.00-446/1 од 02.07.2014. године, за услуге фактурисане у периоду од 01.01.2004. до 31.12.2013. године у укупном износу од 9.591.336,57 ЕУР (по основу и рутних и терминалних накнада). Имајући у виду да наведена компанија није извршавала своје обавезе отплате дуга у складу са уговореном динамиком, Друштво је поднело предлог за извршење ради принудне наплате свих неплаћених а доспелих обавеза закључно са 31.08.2016. године. Истовремено је поднет и предлог за наставак судских спорова који су прекинути у моменту закључења Уговора о отплати дуга. Имајући у виду предузете активности, очекује се у току 2017. године делимично извршење обавеза и прилив средстава по основу наплате дуга.

4.7 Повраћај ПДВ-а и рефундирана боловања из претходне године

Финансијским планом за 2017. годину планирано је 35 милиона РСД по основу повраћаја ПДВ-а и рефундације боловања.

4.8 Екстерни извори финансирања

У току 2017. године је планирано финансирање набавке унапређења хардвера и софтвера TopSky-ATC система за управљање ваздушним саобраћајем, из екстерних извора финансирања. Реализација наведеног пројекта је планира у периоду 2017-2019. година, а процењена вредност пројекта унапређења TopSky-ATC система чија реализација започиње у 2017. години је око 16,2 милиона ЕУР.

5 Расходи и издаци

Планирани расходи и издаци за 2017. годину су наведени у следећој табели:

Табела 9. Планирани расходи и издаци у 2017. години

Расходи и издаци	2016			2017			
	Планирано (000 РСД)	Планирано (000 ЕУР)	Очекивана реализација (000 РСД)	Планирано (000 РСД)	Планирано (000 ЕУР)	Поређење са планом 2016. (%)	Поређење са реализацијом 2016. (%)
Трошкови материјала	315.000	2.561	212.767	250.000	2.008	-20,6%	17,5%
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	5.797.000	47.130	5.786.057	6.100.000	48.996	5,2%	5,4%
Трошкови производних услуга	1.490.000	12.114	1.114.526	1.305.000	10.482	-12,4%	17,1%
Нематеријални трошкови без издвајања ваздухопловних власти	880.000	7.154	822.086	885.000	7.108	0,6%	7,7%
Издавања за ваздухопловне власти	150.000	1.220	76.746	200.000	1.606	33,3%	160,6%
Финансијски трошкови	200.000	1.626	167.000	155.000	1.245	-22,5%	-7,2%
Остали трошкови	75.000	610	215.988	45.000	361	-40,0%	-79,2%
Порези	240.000	1.951	197.453	300.000	2.410	25,0%	51,9%
Отплате кредита	1.225.920	9.967	1.218.789	850.000	6.827	-30,7%	-30,3%
Улагање - набавка опреме и објеката (сопствена средства)	2.442.413	19.857	1.725.274	2.180.634	17.515	-10,7%	26,4%

УКУПНО:	12.815.333	104.190	11.536.686	12.270.634	98.559	-4,3%	6,4%
Улагање - набавка опреме и објеката (екстерна средства)				218.750	1.757		
УКУПНО са екстерним средствима	12.815.333	104.190	11.536.686	12.489.384	100.316	-2,5%	8,3%
УКУПНО	1.127.962	9.170	2.668.159	439.910	3.533		

Наведени износи о реализацији за 2016. годину су базирани на подацима доступним на дан 31.12.2016. године, и могуће су извесене промене до израде коначних извештаја и обрачуна свих трошковних категорија који се односе на 2016. годину.

У току 2017. године, Скупштина Друштва може извршити преусмеравања планских износа позиција одобрених на име расхода и издатака (према категоријама у Табела 9) у износу до 5% вредности планске позиције са које се износ преусмерава, као и прерасподелу средстава унутар саме позиције.

Учешће планираног износа по основу улагања у 2017. години у укупним трошковима Друштва износи 20%, док у 2016. години очекивано учешће износи 15%.

Учешће трошкова запослених у укупним трошковима Друштва у 2017. години је остало на истом нивоу као и у 2016. години.

5.1 Трошкови материјала

Трошкови материјала су обрачунати на основу просечних утрошака различитих врста материјала у претходним годинама и планираног нивоа активности Друштва. Основни елементи ове групе трошкова су: материјал и резервни делови за текуће одржавање опреме и објеката, алат и ситан инвентар, канцеларијски материјал, службена и заштитна одећа, материјал за образовање, разне врсте горива и мазива, електрична енергија, грејање, материјал за посебне намене, производи за чишћење и остали трошкови материјала. Додатно ангажовање Службе за калибражу, као и SMATSA ваздухопловна академија, утицаће на повећање трошкова материјала:

1. Материјал и резервни делови за одржавање основних средстава представљају значајну ставку што је последица сложености и величине система, јер обухватају поправку и текуће одржавање:
  - разноврсне опреме у које спада телекомуникациона опрема, радар, енергетске станице, агрегати, системи за климатизацију, оперативно-рачунарске мреже, земаљска радио-навигациона средства, аутоматски системи контроле летења, мерно-испитна опрема, возила и ваздухоплови;
  - грађевинских објеката, од којих су најважнији објекти аеродромских контрола летења, објекти радарских станица, пријемно-предајних центара и енергетских станица, објекти SMATSA Ваздухопловне академије; и
  - инфраструктуре (разне врсте каблова, водова и канала).
2. Канцеларијски материјал;
3. Трошкови горива и енергената се обрачунавају на основу потрошње горива за возила, планираних летова авиона за калибражу и авиона у оквиру SMATSA Ваздухопловне академије, као и просечне потрошње горива за агрегате на Копаонику, Руднику и другим локацијама;
4. Остали трошкови материјала обухватају издатке за службену одећу за Службу за калибражу и SMATSA Ваздухопловне академије, заштитна одела за инжењере и техничаре, средства за одржавање хигијене, материјал за штампарију, остали материјал и друго.

Табела 10. Трошкови материјала

О П И С	ПЛАН 2016 (000 РСД)	Реализација 2016 (000 РСД)	ПЛАН 2017 (000 РСД)	ПЛАН 2017 (000 ЕУР)
Трошкови материјала	315.000	212.767	250.000	2.008
Резервни делови	140.000	74.105	110.000	884
Канцеларијски материјал	10.000	3.220	4.000	32
Гориво и енергија	154.000	123.951	130.000	1.044
Остали трошкови материјала	11.000	11.492	6.000	48

5.2 Људски ресурси и трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

У циљу успешне имплементације стратегије пословања и развоја Друштва која је базирана на ефикасном развоју људских ресурса, привлачењу и задржавању врхунских експерата, опредељују се неопходна средства у Финансијском плану за "Трошкове зарада, накнаде зарада и остале личне расходе". Ова средства се планирају у складу са износом који је наменски опредељен и који плаћају корисници услуга кроз јединичну цену рутне накнаде.

5.2.1 Број и структура запослених

Очекивани просечан број запослених у 2016. години износи 890, што је на нивоу планираног броја утврђеног Финансијским планом за 2016. годину од 888.

Очекивани укупан број запослених у децембру месецу 2016. године износи 895 запослених. Осим тога, у Друштву је ангажовано и 19 професионалних официра и подофицира Војске Србије упућених на рад у Друштво на пословима од важности за унапређење цивилно - војне координације, безбедности и обуке у оквиру управљања ваздушним саобраћајем, а сходно обавезама из међународних споразума којима је приступила Република Србија.

Структура запослених према степену стручне спреме, старосној структури и годинама радног стажа приказана је на следећим табелама.

Табела 11. Број запослених према степену стручне спреме

Редни број	Опис	Број запослених 31.12.2016.	Број запослених 31.12.2017.
1	ВСС	307	319
2	ВС	81	77
3	ВКВ	5	5
4	ССС	233	236
5	ССС + Школа контроле	259	260

	летења		
6	КВ	10	10
7	ПК	0	0
8	НК	0	0
	УКУПНО	895	907

Табела 12. Старосна структура запослених

Редни број	Опис	Број запослених 31.12.2016.
1	До 30 година	75
2	30 до 40 година	238
3	40 до 50	264
4	50 до 60	243
5	Преко 60	75
	Укупно	895
	Просечна старост	44

Табела 13. Структура запослених према годинама радног стажа

Редни број	Опис	Број запослених 31.12.2016.
1	До 5 година	66
2	5 до 10	117
3	10 до 15	85
4	15 до 20	127
5	20 до 25	80
6	25 до 30	130
7	30 до 35	118
8	Преко 35	172
	УКУПНО	895

У 2017. години планирани број запослених се неће значајније мењати у односу на 2016. годину. С тим у вези, план регрутације неће подразумевати

значајнији прилив извршилаца, већ ће се базирати на планираним одласцима запослених у пензију и на исказаним потребама стручних служби SMATSA доо.

Запошљавања ће бити у складу са Правилником о организацији и систематизацији послова.

Табела 14. Планирани просечан број запослених у 2017. години

Број	2017. година	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1	Стање на почетку месеца 2017. (старозапослени)	888	888	887	886	884	883	882	881	880	879	878	878
2	Пријем нових радника	3	3	1	1	3	0	1	3	1	1	2	10
3	Одлазак кадрова												
3.1	У редовну пензију			1	2	1	1		1		1		
3.2	У инвалидску пензију												
3.3	Добровољни одлазак или по социјалном програму												
3.4	Одлазак по другом основу		1					1		1			
4	Салдо одласака	0	1	1	2	1	1	1	1	1	1	0	0
5	Стање на крају месеца 2017.	891	893	893	892	894	893	893	895	895	895	897	907

5.2.2 Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

Трошкови зарада обухватају трошкове по основу обрачунатих зарада, накнада зарада и других примања запослених у Друштву (на територији Републике Србије и у Црној Гори), чланова Надзорног одбора и Скупштине Друштва, као и по основу обрачунатих накнада по основу уговора о делу и уговора о обављању привремених и повремених послова.

Зараде обухватају редовну зараду, увећану зараду (за прековремени рад, ноћни рад, рад у сменама и рад за време празника имајући у виду да систем контроле летења ради h24, 365 дана у години), накнаде зарада (годишњи одмори, плаћена одсуства и сл.) и остале личне расходе и накнаде запослених укључујући трошкове превоза, социјална давања, отпремнине, помоћи, и сл.

Поред наведеног, Друштво је обвезник доприноса организацијама за обавезно социјално осигурање и то доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, доприноса за здравствено осигурање и доприноса за случај незапослености.

Масе зарада, број запослених и просечна зарада (очекивана реализација у 2016. години и план за 2017. годину) дате су у Прилогу 5.

Имајући у виду међународне и домаће прописе, ратификоване споразуме и конвенције, планирање укупне масе средстава за зараде, накнаде зарада и друга личних примања, и њихова исплата се темељи на принципима, критеријумима и елементима дефинисаним EUROCONTROL конвенцијом ("Службени лист СЦГ" - Међународни уговори, бр. 18/04, 19/04 и 04/05) и Мултилатералним споразумом о рутним накнадама ("Службени лист СЦГ"- Међународни уговори, број 04/05).

С тим у вези, обрачун „Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода“ Друштва је усклађен са регулативом и критеријумима који се на јединствен и једнообразан начин примењују на све чланице EUROCONTROL, а ближе се уређују:

- EUROCONTROL принципима ("Principles for establishing the cost-base for en route charges and the calculation of the unit rates"), којима је утврђено да државе потписнице Мултилатералног споразума о рутним накнадама, усвајају заједничке платформе обрачунавања накнада и њихове основне цене. У складу са тачком 2.3.1 EUROCONTROL принципа, „Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи“ (позиција "Staff" у трошковној бази) обухватају бруто плату, исплате по основу прековременог рада, доприносе послодаваца по основу социјалног осигурања, трошкове пензија као и друге бенефиције;
- "Условима за примену система наплата рутних накнада и услови плаћања" (Conditions of Application of the Route Charges System and Conditions of Payment), је чланом 1. став 2. утврђено да накнада за услуге у ваздушној пловидби обухвата искључиво трошкове које државе потписнице имају у погледу објеката, опреме и служби које пружају услуге у ваздушној пловидби, те трошкове рада самог система рутних накнада EUROCONTROL (прихватљиви трошкови). На тај начин, јединствена (за све земље чланице) методологија транспарентног утврђивања рутних накнада обезбеђује да се остварени приход наменски користи и искључиво буде резултат пружања рутних услуга у ваздушној пловидби. Све државе чланице се обавезују на доследну примену јединствених и једнообразних принципа за утврђивање трошковне основе/базе за рутне накнаде и обрачун висине јединице рутне накнаде;
- Упутством за примену правила и процедура система за наплату рутних накнада ("Guidance on the Rules and Procedures of the Route Charges System");
- Извештајем о заједничкој трошковној бази за Републику Србију и Црну Гору ("CRCO Update report on the 2007 cost-base for route charges" који је прихваћен на седници Проширеног комитета у јуну 2007. године када је донета одлука о интеграцији Републике Србије и Црне Горе у CRCO Мултилатерални систем за наплату рутних накнада), усвојен је принцип утврђивања учешћа (алокације) одређених врста послова и радних задатака (сектора за управљање ваздушним саобраћајем и безбедност, сектора за ваздухопловну технику, метеорологију, ваздухопловно информисање, администрацију и остало) у укупним трошковима, а који испуњавају услов да буду део трошковне базе за обрачун рутних накнада.

Принципи EUROCONTROL су усвојени у оквиру националних законодавства у земљама оснивача Друштва кроз одговарајуће документе и прописани су од стране Директората за цивилно ваздухопловство Републике Србије и Агенције за цивилно ваздухопловство Црне Горе.

На основу Коначних података за утврђивање трошковних база и висина јединица рутне накнаде, донета је Одлука Проширеног комитета EUROCONTROL бр. 145 од 02.12.2016. године о одобравању висине јединице рутне накнаде за 2017. годину. У оквиру одобрене трошковне базе за Друштво у 2017. години утврђен је и износ трошкова зарада, накнада зарада и осталих личних расхода (staff costs) који је алоциран на "en-route" део за обрачун рутних накнада (према усвојеним принципима утврђивања "en-route" учешћа).

Имајући у виду да се у складу са принципима обрачуна трошковне базе Друштва и утврђивања рутне накнаде, трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода обрачунавају и одобравају у оном износу који је неопходан за пружање услуга у ваздушној пловидби, то је износ на овој позицији за 2017. годину планиран у складу са средствима одобреним на новембарској седници Проширеног комитета EUROCONTROL.

Имајући у виду да Друштво обавља делатност у складу са прописима о ваздушном саобраћају у државама оснивачима, међународним уговорима и управо имајући у виду правну форму Друштва и преузете међународне обавезе, односно да Друштво обавља делатност у складу са међународним уговорима и међународним стандардима, прописима о ваздушном саобраћају у државама оснивачима и препорученој пракси, те имајући у виду прихваћене међународне принципе обрачуна цене рутне накнаде и контроле од стране међународних организација и корисника услуга контроле летења, Друштво је експлицитно изузето од примене одредби Закона о утврђивању максималне зараде у јавном сектору, у чл. 1 став 2 ("Службени гласник РС", бр. 93/2012), односно изузето од примене одредби Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, у чл. 2 став 3 ("Службени гласник РС", бр. 116/2014).

Друштво врши исплате зарада, накнада зарада и осталих личних расхода у складу са Законом о раду, уговорима о раду и Колективним уговором закљученим између Синдиката контроле летења и Независног синдиката контроле летења са једне стране, и Друштва са друге стране.

У октобру 2015. године, закључен је Анекс 2 Колективног уговора (ОУ/ДИР број 127//9 од 13. октобра 2015. године), чији основни елементи утичу на планирање износа на позицији "Трошкови зарада, накнаде зарада и остали лични расходи". Анекс 2 Колективног уговора подразумева исплату износа од 25% просечне нето месечне зараде имаоцима дозвола контролора летења у циљу очувања радне и здравствене способности, као и увећање зараде у износу до 30% основне зараде у току летње сезоне у периоду од 1. јуна до 31. августа у условима повећаног интензитета саобраћаја.

Повећани интензитет саобраћаја забележен је у 2016. години утицао је између осталог и на повећање сервисних јединица у износу од преко 7% у односу на претходну годину. С тим у вези, одлуком Скупштине Друштва (ОУ/СД - 596/2 од 10. октобра 2016. године) одобрено је усклађивање исплате износа за зараде и накнаде зарада у 2016. години са укупним износом који је одобрен Одлуком Проширене комисије EUROCONTROL за 2016. годину на позицији "Трошкови запослених (staff costs)" и износом који је утврђен Финансијским планом SMATSA доо за 2016. годину.

У децембру 2016. године закључен је Анекс 3 Колективног уговора (ОУ/ДИР број 715/1 од 20. децембра 2016. године) којим је продужен рок важења Колективног уговора до 29. јануара 2018. године, извршена одговарајућа усклађивања са законском регулативом и утврђена обавеза Друштва у погледу стипендирања деце запослених у случају смрти запосленог.

Планирани трошкови зарада и накнада зарада (брuto) у 2017. години остају на нивоу очекиване реализације у 2016. години.

Пораст у 2017. години на позицији “Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи”, у односу на очекивану реализацију у 2016. години од 5,43 % је резултат следећег:

1. Повећања трошкова у делу који се односи на остале трошкове зарада и накнада зарада у износу од 63,64% у односу на очекивану реализацију за 2016. години, и то по основу:
    - формирања Фонда за добровољно пензијско и додатно здравствено осигурање у складу са одредбама Колективног уговора (члан 57);
    - осигурање дозвола контролора летења (Анекс 2 Колективног уговора).
    - додатних трошкова службених путовања ради похађања курсева енглеског језика за контролоре летења и освежавање знања за професоре енглеског језика на основу уговора о јавној набавци који је у 2015. години закључен са понуђачем MLS International LTD, из Велике Британије;
    - образовања, стручног оспособљавања, усавршавање и професионалног оспособљавања ваздухопловног особља у складу са потребама процеса рада, увођења нових процедура и стандарда;
    - трошкова службених путовања у иностранство неопходних због обуке приликом фабричког пријема система и опреме чија се инсталација очекује у 2017. години;
  2. Трошкови накнада по основу уговора о делу, уговора о привременим и повременим пословима, ауторских и сличних уговора, укључују све директне и индиректне трошкове по уговорима, обрачунати су на основу закључених уговора у 2016. години увећаних за индекс раста цена услуга за наредну годину;
  3. Трошкови накнаде чланова управљачких органа (Надзорни одбор и Скупштина), као и Директору и Заменику директора су дефинисани актима Друштва. Право на накнаду и висина накнаде за рад чланова Скупштине Друштва и Надзорног одбора, за лица која нису стално запослена у Друштву, дефинисани су чланом 54. Уговора о потврђивању континуитета пружања услуга у ваздушној пловидби у просторима Србије и Црне Горе. Директор и Заменик директора су лица у радном односу у Друштву која по основу рада остварују зараду;
- Висину накнада члановима Скупштине Друштва и Надзорног одбора одређује Скупштина водећи рачуна о томе да накнада, односно зарада, буде у сразмери са задацима чланова Надзорног одбора и финансијским стањем Друштва. Висину зараде Директора и Заменика директора одређује Надзорни одбор у складу са чланом 35. тачка 14. Уговора о потврђивању континуитета пружања услуга у ваздушној пловидби у просторима Србије и Црне Горе.

Табела 15. Трошкови зарада и накнада зарада и остали лични расходи

О П И С	План 2016 (000 РСД)	Очекивана Реализација 2016 (000 РСД)	План 2017 (000 РСД)	План 2017
				(000 ЕУР)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	5.797.000	5.786.057	6.100.000	48.996
Трошкови зарада и накнада зарада (брuto)	4.669.200	4.704.287	4.716.089	37.880
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	650.000	645.491	670.000	5.382
Трошкови накнада по уговору о делу	51.000	52.566	55.000	442
Трошкови накнада по ауторским уговорима	-	-	-	-
Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима	24.000	18.904	25.000	201
Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	-	-	-	-
Трошкови накнада члановима Надзорног одбора и Скупштине Друштва	41.000	39.363	45.000	361
Отпремнине	8.000	5.384	10.000	80
Солидарне помоћи	50.000	52.349	60.000	482
Трошкови превоза запослених	57.000	53.284	60.000	482
Трошкови службених путовања	200.000	193.661	230.000	1.847
Давања запосленима-новогодишњи пакетићи	-	-	-	-
Добровољно пензијско осигурање	35.000	20.769	133.511	1.072
Додатно здравствено осигурање	5.400	-	53.400	429
Осигурање дозвола	6.400	-	42.000	337

5.3 Трошкови производних услуга

Трошкови производних услуга обухватају трошкове телекомуникационих и транспортних услуга, поправки, одржавања и трошкове закупнина. На повећање ове категорије трошкова поред инфлације и планираних активности, значајно утичу:

1. Трошкови телекомуникација и транспортних услуга су обрачунати на основу: цене закупа линија, закупа нових линија и цене импулса у домаћем и иностраном саобраћају. У ову групу спадају и трошкови поштанских услуга, где се значајни износи односе на достављање фактура, обзиром на то да се ради о препорученим пошиљкама које се шаљу сваког месеца на удаљене дестинације. Трошкови транспортних услуга обухватају трошкове превоза, претовара и ангажовања других лица ради извршења наведених услуга;
2. Трошкови текућег одржавања опреме и објекта се базирају на предвиђеним ремонтима опреме за 2017. годину, односно просечним годишњим издацима за текуће одржавање и планираним улагањима у санацију објекта. Највећи део ових трошкова се односи на грађевинске објекте и уговорене обавезе са произвођачима опреме о одржавању најважнијих система контроле летења. Значајан број објекта захтева поправке инсталација и припремање простора за инсталирање нове опреме. Имајући у виду динамику реализације уговора који су закључени у претходном периоду за услуге одржавања појединих система, знатан део средстава у оквиру планираног износа на овој позицији се односи на извршење обавезе по уговорима из претходног периода;
3. Трошкови закупа државне имовине процењен је на основу Закључка Владе Републике Србије 05 Број: 464-5166/2015 од 14.05.2015. године и Закључка Владе Републике Србије 464-10987/2015 од 14.10.2015. године о измени поменутог Закључка и Уговора о закупу непокретности LGS.00 – 368/18 од 02.12.2015. године, а планирани износ је око 3,76 милиона ЕУР. Уговор важи до 31.12.2017. године;
4. У трошкове осталог закупа спада закуп за Музеј ваздухопловства Београд и закуп пословног простора на комплексу Аеродрома Ниш;
5. Трошкови који се односе на услуге физико - техничког обезбеђења лица, опреме и објекта су одређени на основу важећег уговора са фирмом „G4S Secure Solution d.o.o.“ из Београда. Крајем 2015. након спроведеног поступка јавне набавке, закључен је уговор са наведеним понуђачем у трајању до три године. У 2017. години је процењен износ на основу анализе потребног ангажовања из 2016. године;
6. Трошкови осталих производних услуга обухватају издатке за услуге у промету производа и услуга, услуге заштите на раду, накнаде за коришћење путева и трошкове комуналних услуга, а исказани су на нивоу 2016. године.

Табела 16. Трошкови производних услуга

О П И С	ПЛАН 2016 (000 РСД)	Реализација 2016 (000 РСД)	ПЛАН 2017 (000 РСД)	ПЛАН 2017 (000 ЕУР)
Трошкови производних услуга	1.490.000	1.114.526	1.305.000	10.482
Трошкови телеком. и транспортних услуга	100.000	79.002	85.000	683

Трошкови текућег одржавања опреме и објеката	740.000	485.714	625.000	5.020
Трошкови закупа државне имовине	550.000	482.600	515.000	4.137
Остали трошкови производних услуга	100.000	67.210	80.000	643

5.4 Нематеријални трошкови

У нематеријалне трошкове се убрајају трошкови непроизводних услуга, платног промета, премија осигурања, репрезентације, чланарина и осталих пореза и доприноса на терет послодавца. На ову категорију трошкова поред инфлације утиче и износ за годишњу контрибуцију EUROCONTROL имајући у виду да се на основу Међународне конвенције о сарадњи у области безбедности ваздушне пловидбе (EUROCONTROL Конвенције) одређује колико је учешће покрића сваке од земаља чланица Конвенције у годишњем буџету EUROCONTROL агенције. Уговором о инструкцији за расподелу рутних накнада (Agreement on instruction for disbursement of route charges), који се на годишњем нивоу саставља и потписује од стране ентитета унутар зоне наплате, ближе се одређују обавезе свих учесника (Hungarocontrol, CAA, CAD и SMATSA), укључујући и обавезе по основу плаћања контрибуције Eurocontrol.

1. Непроизводне услуге садрже и следеће врсте трошкова:

- трошкове ревизије који су обрачунати за услуге ревизије финансијских извештаја у складу са важећом законском регулативом и међународним стандардима;
- трошкове здравствених услуга, који обухватају трошкове редовних и ванредних лекарских прегледа запослених;
- трошкове стручног образовања запослених, који су обрачунати на основу просечних годишњих трошкова насталих приликом стицања, издавања и продужавања рока важења дозволе (или потврде о обучености) и плана обуке;
- трошкове компјутерских услуга, који се односе на измене постојећих програма и интерну рачунарску мрежу Друштва;
- трошкове репрезентације процењене у складу са реализованим у 2016. години, који се односе на трошкове учињене у односу на пословне партнере, обележавања посебних догађаја, организовање манифестација и прослава, и
- услуге у вези са имплементацијом пројеката из области цивилно војне координације, на основу Уговора са Министарством одрбане Црне Горе, чији су предмет заједнички пројекти из области цивилно војне координације, сарадње и сигурности у оквиру управљања ваздушним саобраћајем, а у складу са обавезама из међународних споразума из наведених области којима је приступила Црна Гора.

2. Трошкови премија осигурања су обрачунати за имовину и лица на основу вредности за 2016. годину. Већи део износа намењеног за трошкове осигурања се односи на осигурање од одговорности из делатности које је условљено обавезом Друштва да самостално покрије евентуалну штету нанету трећим лицима, а и у складу са

чланом 18. Уговора о потврђивању континуитета пружања услуга у ваздушној пловидби у просторима Србије и Црне Горе. Осим наведеног, Друштво има и друге издатке по основу прибављања осигурања за запослене, имовину, моторна возила, ваздухоплове, транспортно осигурање и сл.

3. Трошкови чланарина се односе на чланарине које се плаћају пословним удружењима, коморама и међународним организацијама у вези са обављањем делатности Друштва.
4. Трошкови пореза обухватају порез на имовину, накнаде за уређење грађевинског земљишта, накнаде за еколошке таксе, порез на употребу ваздухоплова, порез на моторна возила и друго.
5. Остали нематеријални трошкови обухватају пре свега утврђену контрибуцију EUROCONTROL буџету (у 2017. години планирано је око 390 милиона РСД по овом основу), али и за таксе (административне, судске, регистрационе и локалне), трошкове платног промета, царине, трошкове огласа у штампи и другим медијима и остале нематеријалне трошкове, обрачунате на нивоу 2016. године.

Табела 17. Нематеријални трошкови

О П И С	ПЛАН 2016 (000 РСД)	Реализација 2016 (000 РСД)	ПЛАН 2017 (000 РСД)	ПЛАН 2017 (000 ЕУР)
Нематеријални трошкови	1.030.000	898.832	1.085.000	8.715
Трошкови непроизводних услуга	227.000	163.688	243.000	1.952
Трошкови осигурања	120.000	118.632	120.000	964
Порези	48.000	93.068	75.000	602
Чланарине	30.000	22.638	22.000	177
Остали нематеријални трошкови	455.000	424.060	425.000	3.414
Издавање за ваздухопловне власти	150.000	76.746	200.000	1.606

5.5 Издавања за ваздухопловне власти

Ваздухопловне власти Републике Србије и државе Црне Горе се, као правни субјекти, са становишта правила и принципа обрачуна трошкова CRCO, представљају независне ентитете у трошкованој бази, који самостално приходују и правдају средства потребна за њихово функционисање и координацију услуге трагања и спасавања.

Друштво, у складу са Законом о ваздушном саобраћају Републике Србије и Законом о ваздушном саобраћају Црне Горе, те Правилником о висини накнаде по основу учешћа у расподеле прихода од терминалних накнада, (бр. 01-5200/1 од 28.12.2011. године), као и Одлуком о дефинисању међусобних обавеза Друштва и Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије по основу учешћа у расподели прихода од терминалних накнада („Службени гласник РС“, број 32/11), има обавезу плаћања одређеног износа средстава на име извршавања регулаторних и надзорних послова за летове на аеродромима у Србији односно Црној Гори. Наведеном законском регулативом је утврђена висина потраживања

Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије и Агенције за цивилно ваздухопловство Црне Горе од Друштва у износу од 10% од износа наплаћених терминалних накнада за летове на аеродромима Београд, Краљево, Ниш, Вршац, Батајница и Поникве односно за аеродроме у Подгорици и Тивту.

Друштво планира да у 2017. години издвоји 200 милиона РСД за накнаде ваздухопловним властима.

5.6 Финансијски трошкови

Финансијски трошкови се односе на две основне групе:

- расходе камата по кредитима, обавезама из дужничко-поверилачких односа, затезне и остале камате;
- негативне курсне разлике настале по основу пословних догађаја који се исказују у страним валутама.

Отплате кредита обухватају планирану отплату камата по кредитима EBRD и EIB.

Табела 18. Финансијски трошкови

О П И С	ПЛАН 2016 (000 РСД)	Реализација 2016 (000 РСД)	ПЛАН 2017 (000 РСД)	ПЛАН 2017 (000 ЕУР)
Финансијски трошкови	200.000	167.000	155.000	1.245
Расходи камата	105.000	77.815	80.000	643
Негативне курсне разлика	95.000	89.185	75.000	602
Остали финансијски расходи	0	0	0	0

5.7 Остали трошкови

Остали трошкови представљају трошкове настале због ванредних догађаја који имају за последицу губитак или мањак у току обављања редовне делатности и отпис потраживања. У оквиру наведених трошкова, предвиђено је и издвајање за донације и спонзорства у износу од 30 милиона РСД за 2017. годину, о чему ће се старати и одлучивати Надзорни одбор Друштва.

Табела 19. Остали трошкови

О П И С	ПЛАН 2016 (000 РСД)	Реализација 2016 (000 РСД)	ПЛАН 2017 (000 РСД)	ПЛАН 2017 (000 ЕУР)
Остали трошкови	75.000	215.988	45.000	361
Исправка вред. потраживања од купаца	35.000	150.000	5.000	40
Остали непоменути расходи	40.000	65.988	40.000	321

5.8 Порези

Порези према различитим нивоима власти регулисани су републичким законима и подзаконским актима. Планирани износ је процењен на основу динамике измиривања пореза (пореза на добит правних лица, пореза на додату вредност, пореза на имовину и сл.) утврђене одговарајућим законима и подзаконским актима.

Поред наведеног, Друштво је обвезник доприноса организацијама за обавезно социјално осигурање и то доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, доприноса за здравствено осигурање и доприноса за случај незапослености. Динамика исплате доприноса је на месечном нивоу.

Друштво је обвезник и уплате накнада и такси прописаних законом и подзаконским актима држава оснивача, општина односно града. Порези и доприноси, односно накнаде и таксе, су јавни приходи који се уплаћују на рачуне буџета држава оснивача као и буџета локалних самоуправа (општине, односно града).

По категоризацији пореских обвезника Друштво спада у групу великих пореских обвезника и као такво редовно измирује своје пореске обавезе.

5.9 Отплате кредита

У складу са Мастер планом модернизације контроле летења који је усвојило Савезно министарство за саобраћај и телекомуникације, марта 2002. године, израђен је предлог програма модернизације контроле летења Србије и Црне Горе.

Пројекат модернизације и унапређења система управљања ваздушним саобраћајем - FAMUS пројекат имао је за циљ очување јединственог ваздушног простора, оптимизацију коришћења ваздушног простора, повећавање капацитета (узимајући у обзир повећање обима саобраћаја), те одржање високог нивоа безбедности ваздушног саобраћаја.

Пројекат модернизације је делом финансиран из кредита од Европске инвестиционе банке (EIB) и Европске банке за обнову и развој (EBRD), по основу:

- Споразума о зајму са EBRD, оперативни бр. 29147 од 9. фебруара 2005. године, и
- Уговора о зајму са EIB, евиденцијски бр. FIN° 23.040 (CS), Serapis N° 2001-0473 од 10. јуна 2005. године.

За наведене споразуме, контра-гаранције су дале Влада Републике Србије и Влада Републике Црне Горе, а гаранцију Државна заједница Србије и Црне Горе. Такође, овлашћени представници Републике Србије и Републике Црне Горе су потписали (са наведеним банкама) Споразуме о подршци Пројекту (Project Support Agreement) који подразумевају да обе републике омогуће несметано вршење функције и обављање делатности Друштва као и планирану реализацију Пројекта.

У складу са наведеним споразумима о финансирању, утврђено је финансирање пројекта тако да се свака појединачна компонента пројекта (уговор) финансира од стране једне од банака, и то:

- EBRD: професионална опрема (систем за обраду података, систем за комутацију AFTN/AMHS порука, систем за дистрибуцију тачног времена, дигитални систем за снимање и репродукцију говора,

систем за говорну комуникацију и телекомуникациона мрежа) и консултантске услуге на пројекту;

- EIB: изградња новог Центра обласне контроле летења Београд, реконструкција и надоградња објекта ТКЛ Подгорица, набавка и инсталација система за инструментално слетање (ILS) и уређаја за мерење растојања (DME), набавка и инсталација дигиталних система за снимање и репродукцију говора (DVRPS) и система за дистрибуцију тачног времена (TRS) за 6 аеродрома и радарски системи (Ковиона, Муртеница, Кошевац).

У 2017. години, Друштво ће имати издатак у износу од 850 милиона РСД за плаћање главнице кредита.

5.10 Инвестиције

Укупна вредност планираних инвестиција у 2017. години износи 2.380.634.409 РСД, односно 19.121.562 ЕУР коришћењем обрачунског курса, 1 ЕУР = 124,50 РСД. Значајније осцилације курса могу представљати ризик за реализацију инвестиционих набавки у процењеном износу.

План инвестиција за 2017. годину чине пренете инвестиције из претходног периода (у складу са уговорима који су закључени у претходним годинама и потребним средствима за њихову реализацију) и инвестиције које ће бити започете и делимично или у потпуности реализоване у 2017. години. Планирани износи обухватају процењене вредности набавки и процењене износе зависних трошкова набавке који обухватају банкарске провизије, трошкове оглашавања у складу са одредбама Закона о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12, 14/15 и 68/15), трошкове царине, шпедитера и сл.

5.10.1 Извори финансирања

Извор финансирања инвестиција у 2017. години су сопствена средства (приходи) Друштва и кредит за финансирање набавке унапређења хардвера и софтвера TopSky-ATC система за управљање ваздушним саобраћајем у оквиру програма модернизације контроле летења (SUSAN програм). Однос сопствених средстава Друштва и планираних средстава из кредита је приказан у следећој табели:

Табела 20. Извори финансирања инвестиција у 2017. години

Инвестиције	Сопствена средства из прихода Друштва	Средства обезбеђена из кредита
Номинални износ у РСД	2.180.634.409	200.000.000
Удео у укупним инвестицијама у %	92%	8%

Одлуком о нераспоређивању добитка из претходног периода исказаног у финансијским извештајима Друштва, расположива ликвидна средства се употребљавају за финансирање инвестиција.

Укупан износ планираних инвестиционих улагања у 2017. години је виши у односу на очекивану реализацију инвестиција у 2016. години, што је резултат преноса реализације започетих пројеката у претходном периоду, али и планиране повећане инвестиционе активности у наредном периоду, а све у циљу даљег унапређења система у складу са стандардима и новим технологијама, одржавања капацитета и високе безбедности ваздушног саобраћаја, као и повећања квалитета услуга Друштва.

5.10.2 Структура планираних инвестиција у 2017. години

Имајући у виду да су капитални пројекти Друштва најчешће вишегодишњег карактера, то укупан износ инвестиционог улагања у текућој години обухвата и преносе плаћања по основу инвестиција започетих у претходном периоду.

Износ преноса инвестиција из претходног периода износи 1.789.612.909 РСД односно 14.374.401 ЕУР према наведеном обрачунском курсу, што чини 75% укупних инвестиционих улагања у 2017. години, док је износ нових инвестиционих улагања 591.021.500 РСД односно 4.747.161 ЕУР, што чини 25 % укупних инвестиционих улагања предвиђених за 2017. годину.

Пренос инвестиција из претходног периода је резултат започетих инвестиционих улагања који се реализују у неколико фаза односно вишегодишњих улагања у модернизацију оперативних система Друштва, али и померања рокова реализације пројеката који су били планирани у 2016. години, односно немогућности реализације у односу на планиране рокове (обустава поступака јавних набавки, рокова издавања дозвола и одобрења код услуга пројектовања и извођења радова и сл.).

Одређене категорије инвестиција немају пренос из претходног периода јер су уговори реализовани у потпуности (моторна возила, системи за безбедност и обезбеђивање, ваздухопловна опрема, метеоролошка опрема), док код осталих категорија инвестиција постоји пренос по уговорима закљученим у претходном периоду.

У структури инвестиционих улагања, најзначајније инвестиције које се преносе из претходних година, на основу закључених уговора или поступака набавки који су у току, су следеће:

1. Пројектно-техничка документација за реконструкцију ЦОКЛ Београд

Уговор за јавну набавку израде пројектно - техничке документације је закључен у 2015. години и износи 23.870.000 РСД, од чега је 20% реализовано у 2016. години.

Израда предметне пројектно-техничке документације је предуслов за реализацију пројекта реконструкције зграде Центра обласне контроле летења Београд (SMATSA Тренинг центар). Реконструкција се врши у циљу прилагођења овог објекта инсталацији 2D/3D симулатора и радарског симулатора, као и отклањања недостатака који су настали током протеклих 40 година експлоатације објекта. Планирани износ реализације инвестиције у 2017. години је **19.100.000 РСД**.

2. Пројектовање информационог система

Пројектовање информационог система обухвата идентификацију потребних пословних процеса, реинжењеринг постојећих процеса и моделирање пословних процеса у циљу генерисања функционалних захтева и израде пројекта будућег информационог система Друштва. Укупна вредност инвестиције износи **24.000.000 РСД**.

3. Реконструкција мокрих чворова Управне зграде на Тргу Николе Пашића

Мокри чворови и пратећа канализација су дотрајали и неопходно је извршити њихову реконструкцију. Укупна вредност инвестиције износи **36.000.000 РСД**.

4. Реконструкција трафостаница, електроенергетских постројења и објеката

Уговор за јавну набавку радова на реконструкцији трафостаница, електроенергетских постројења и објеката је закључен у 2016. години на износ од 146.941.961,80 РСД и у 2016. години је реализовано око 45.000.000 РСД. Инсталација нових, технолошки савремених уређаја, као и реконструкција дотрајале инфраструктуре обезбеђује услове за квалитетније и сигурније пружање услуга сервиса система ЕЕ напајања. Планирани износ реализације инвестиције у 2017. години је **80.000.000 РСД**.

5. Набавка и инсталација добара у области електро енергетике

Уговор за јавну набавку добара у области електро енергетике је закључен у 2016. години на износ од 49.436.672 РСД и у 2016. години је реализовано око 20% уговорене вредности. Овом набавком се наставља вишегодишњи процес замене уређаја за непрекидно напајање и уређаја за једносмерно напајање на свим локацијама Друштва. Планирани износ реализације инвестиције у 2017. години је **40.000.000 РСД**.

6. Унапређење 2D/3D симулатора

У 2016. години је закључен уговор о јавној набавци унапређења 2D/3D симулатора на износ од 890.000 ЕУР и у 2016. години је реализовано око 50% уговорене вредности. Планирани износ реализације инвестиције у 2017. години је **55.000.000 РСД**.

7. Софтверско и хардверско унапређење Top-Sky ATC система (корак 1 - фаза 1)

У 2016. години је закључен уговор о јавној набавци софтверског и хардверског унапређења Top-Sky ATC система на износ од 7.900.000 ЕУР и у 2016. години је реализовано око 1.240.500 ЕУР. Планирани износ реализације инвестиције у 2017. години је **828.000.000 РСД**.

8. ATM Fallback систем

У 2016. години је закључен уговор о јавној набавци ATM fallback система на износ од 2.486.889 ЕУР и у 2016. години је реализовано 2.041.804 ЕУР. Планирани износ реализације инвестиције у 2017. години је **56.000.000 РСД**.

9. Унапређење ARTAS система

Уговор о јавној набавци је закључен у 2016. години. Укупна вредност набавке ARTAS система износи 326.948,98 ЕУР и у 2016. години је реализовано 66.503,75 ЕУР. Унапређење ARTAS система омогућиће поузданији рад система и корекцију одређеног броја уочених проблема у раду система, дужи животни век система, као и једноставније одржавање. Ово унапређење је такође неопходан предуслов за планирану надоградњу TopSky-ATC система у 2016. години (ставка софтверско и хардверско унапређење TopSky - ATC система). Планирани износ реализације инвестиције у 2017. години је **32.200.000 РСД**.

10. SMATSA IP комуникациона мрежа

Процењена вредност инвестиционог улагања износи 615 милиона РСД, и у 2016. години је покренут поступак јавне набавке. У складу са глобалним тенденцијама у ваздухопловству за имплементацијом VoIP технологије и чињеницом да су произвођачи телекомуникационе опреме још пре неколико година почели да најављују престанак производње и подршке за системе који су засновани на TDM технологији, а користе се за

реализацију мреже за пренос говора и података за пружање сервиса контроле летења, овом набавком је предвиђена замена постојеће телекомуникационе мреже новом IP мрежом. Постојећа мрежа састоји се од преко 100 елемената инсталираних на локацијама Друштва (ЦКЛ, АКЛ-ови, телекомуникациони центри и радарске станице) чија је замена, ради обезбеђивања неприметне транзиције са TDM на IP технологију, планирана сукцесивно у наредним годинама. Планирана динамика реализације пројекта је у периоду 2017-2020. година. Планирани износ реализације инвестиције у 2017. години је **200.000.000 РСД**.

11. Набавка и инсталација ILS/DME и DVOR уређаја

Процењена вредност инвестиције износи 369 милиона РСД и у 2016. години је покренут поступак јавне набавке. Замена ILS система на аеродрому у Батајници новим ILS/DME системом, опремање аеродрома у Нишу новим ILS/DME системом, замена дотрајалих аеродромско-рутних VOR уређаја (Подгорица, Ниш, Краљево) новим DVOR уређајима, на које изградња објеката у окружењу има мањи утицај него на конвенционалне VOR уређаје. Планирани износ реализације инвестиције у 2017. години је **170.000.000 РСД**.

5.10.3 Најзначајније нове инвестиције у 2017. години

1. Пројектно-техничка документација за изградњу анекса зграде ЦКЛ Београд са торњем АКЛ Београд

Укупна вредност израде пројектно – техничке документације за изградњу анекса зграде ЦКЛ Београд са торњем АКЛ Београд износи 75.000.000 РСД, али се реализација планира у периоду 2017-2020. година, чиме је предвиђена израда комплетне пројектне документације са предмером радова како би се на основу ње покренуо поступак јавне набавке извођења радова, укључујући и пројектантским надзор у току извођења радова.

Зграда ЦКЛ Београд изграђена је 2010. године у складу са савременим тенденцијама у грађевинарству, пре свега у погледу предвиђеног начина одржавања, а потом и у погледу система интегрисаних у овај објект и начина на који се врши њихова контрола и управљање. Имајући у виду и све очигледније потребе за проширењем постојећег објекта ЦКЛ Београд, разматрана је и идеја да се уз изградњу анекса испланира и изградња новог торња АКЛ Београд, како би се унапредиле и прошириле све неопходне активности које у постојећем простору није могуће у задовољавајућем обиму изводити. Планираном изградњом предвиђа се неопходна модернизација објекта и опреме чиме ће се остварити квалитетнији, безбеднији и сигурнији рад и пружање услуга у оквиру основних делатности Друштва. Укупна вредност инвестиције у 2017. години износи **40.000.000 РСД**.

2. Услуга израде пројектно-техничке документације за изградњу нове радарске станице на локацији Бесна кобила

Израда предметне пројектно-техничке документације представља почетак реализације стратегије Друштва која се односи на инсталацију радарског система на погодној локацији за покривање југоисточног простора надлежности ЦКЛ Београд. Укупна вредност инвестиције у 2017. години износи **15.000.000 РСД**.

3. Радови на реконструкцији Техничког центра контроле летења и изградњи антенског стуба

Зграда Техничког центра контроле летења је изграђена 1976. године и до 2013. године се користила као зграда Школског центра, а током 2016. године је пренаменом опредељена као објект намењен инсталацији техничких система контроле летења. Овај објект је препознат као најефикасније решење за измештање Предајног центра Београд, како би се створили предуслови за изградњу објекта предвиђених Планом детаљне регулације Привредне зоне "Аутопут" у Новом Београд, Земуну и Сурчину. Неопходно је извршити реконструкцију објекта, како би се отклониле последице вишедеценијске експлоатације и створили потребни предуслови за његово коришћење у наведеној функцији. Укупна вредност инвестиције износи 50.000.000 РСД, а у 2017. години **35.000.000 РСД.**

4. Прибављање земљишта или друге непокретне имовине и права у вези са њима

Прибављање земљишта или друге непокретне имовине и права у вези са њима се врши за потребе регулисања имовинско правних односа на локацијама на којима Друштво планира изградњу нових објекта и озакоњење постојећих објекта. Укупна вредност инвестиције износи **60.000.000 РСД.**

5. Припремни грађевински радови за инсталацију ILS и DVOR уређаја

Грађевински радови на припреми локација за инсталацију ILS/DME система на аеродрому у Нишу и Батајници, као и DVOR уређаја за аеродроме Подгорица, Ниш и Краљево се планирају у периоду 2017-2019. године. Укупна вредност инвестиције износи 30.500.000 РСД, а у 2017. години је планирана реализација износа од **20.500.000 РСД.**

6. Унапређење хардвера и софтвера Top-Sky ATC система – проширење система (корак 1 фаза 2)

У 2017. години се планира спровођење поступка набавке и закључење уговора за унапређење хардвера и софтвера Top-Sky ATC система – проширење система – корак 1 фаза 2 на укупан процењени износ од 16,2 милиона ЕУР. Наведена инвестиција је планирана да се финансира из екстерних извора финансирања.

Захтеви за унапређењем софистицираног софтвера морају бити подржани адекватним хардверским карактеристикама што одређује врсту компатибилног хардвера са искључивом гаранцијом произвођача софтвера. Пројекат унапређења хардвера је практична последица истека ресурса хардвера који данас траје дуже од 5 година а којим се обезбеђује наставак употребног века система за пружање услуга контроле летења. Потребно је заменити хардвер на свим платформама TopSky-ATC система (BEOL систем, BET1 систем и BETR систем (PreOJT симулатор)). Такође, потреба за заменом застарелог хардвера потиче из потребе да се TopSky-ATC систем припреми за следећи велики корак, унапређење TopSky-ATC система у складу и у предвиђеним роковима дефинисаним регулативом Европске комисије EC 716/2014, ATM Мастер планом и SESAR DP 2015 (Deployment programom). Укупна вредност инвестиције у 2017. години износи **218.750.000 РСД.**

7. Набавка и инсталација VDF система

У 2017. години се планира спровођење поступка набавке и закључење уговора о јавној набавци VDF система на укупан процењени износ од 187.500.000 РСД, а у циљу замене застарелих гониометара (старости преко 30 година) у периоду 2017-2019. година. Укупна вредност инвестиције у 2017 години износи **26.562.200 РСД.**

8. **Набавке рачунарске опреме, система за безбедност и обезбеђивање, административне и друге опреме** је у циљу занављања дотрајале опреме, повећања нивоа квалитета пружања услуга и ефикаснијег пословања Друштва на тржишту.
9. **Софтвери и лиценце** се набављају за овлашћено коришћење програмских пакета у раду. Планирана је набавка софтвера и лиценци, софтверских алата, софтвера за јавне набавке у циљу ефикасније реализације поступака набавки, ЕТР лиценце за коришћење EUROCONTROL basic програма и слично.

6.1 Финансијски ризици

Друштво је изложено различитим финансијским ризицима. Управљање ризицима је усмерено на настојање да се у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта, потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање сведу на минимум. С тим у вези, финансијски ризици се сагледавају на временској основи и превасходно се избегавају смањењем изложености Друштва овим ризицима.

Друштво је изложено тржишним ризицима од промена девизних курсева имајући у виду да послује у међународним оквирима и изложено је и макро ризику, као и ризицима од промена каматних стопа. Ризик проистиче из будућих трговинских трансакција, признатих средстава и обавеза и нето улагања у пословања са иностранством.

Основни финансијски инструменти Друштва су готовина и готовински еквиваленти, потраживања, финансијски пласмани који настају директно из пословања као и дугорочни и краткорочни зајмови, обавезе према добављачима и остале обавезе чија је основна намена финансирање текућег пословања. Друштво не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, обзиром да у Републици Србији такви инструменти нису уобичајени.

Друштво је осетљиво на промене девизног курса евра и америчког долара. Финансијска средства су структурално претежно састављена од ненаплаћених потраживања од купаца (највећим делом се односи на дуговања ино-компанија) и од готовине и готовинских еквивалената (девизни рачун). Обавезе се састоје од дугорочних кредита и обавеза према добављачима. Дугорочни кредити се евидентирају у иностраној валути, док се обавезе према добављачима за опрему и резервне делове евидентирају у иностраној валути, а обавезе према добављачима за фиксне месечне обавезе (струја, птт, гориво итд.) евидентирају у домаћој валути.

Друштво је изложено и ризику од промене каматних стопа на обавезе код којих је каматна стопа варијабилна. Овај ризик примарно зависи од финансијског тржишта, те Друштво нема на располагању инструменте којим би ублажило његов утицај.

Кредити дати по променљивим каматним стопама излажу Друштво каматном ризику новчаног тока, а кредити дати по фиксним каматним стопама ризику промене фер вредности кредитних стопа.

Под ризиком ликвидности, подразумева се како ризик ликвидности плаћања, тако и ризик ликвидности имовине. Ризик ликвидности плаћања везује се за погоршање способности предузећа да уредно исплаћује своје обавезе из пословања док ризик ликвидности имовине јесте ситуација кад предузеће не може у целости да наплати своја потраживања.

Одржавање платежне способности (ликвидности) превасходно је захтев наметнут Друштву од стране повериоца (кредитора), односно правног система. Обезбеђење способности плаћања обавеза претпоставља формирање и држање резерви ликвидности, на нивоу који гарантује ликвидност.

Опрезно управљање ризиком ликвидности подразумева одржавање довољног износа готовине, као и обезбеђење адекватних извора финансирања преко одговарајућег износа кредитних обавеза и могућности.

Ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања измире у потпуности и на време је минимална за рутне услуге. Наиме, EUROCONTORL од јула 2007. године врши фактурисање и наплату у име и за рачун Друштва са стопом наплате потраживања од преко 99% у року од годину дана.

Терминалне и остале услуге Друштво самостално сервисира, тако да је у овом сегменту повећана изложеност ризицима услед:

- немогућности дужника да обавезе измире у потпуности и на време,
- неадекватних мера заштите потраживања и
- непокретања поступака принудне наплате потраживања.

Остваривање ризика ненаплате потреживања може довести до пада прилива и нереализације планираних активности, а обично условљава и додатне непланиране трошкове.

6.2 Одступања саобраћаја у односу на прогнозу

Највећи део својих прихода Друштво остварује од пружања услуга у ваздушном саобраћају и самим тим обезбеђује средстава за финансирање пројеката.

Због тога, реализација саобраћаја представља један од кључних фактора који утичу на реализацију плана пословања.

У случају ниже реализације саобраћаја од планиране у „en-route“ делу може доћи до смањења очекиваног прихода од рутних накнада, што може утицати на немогућност реализације целокупног плана пословања.

Виша реализација саобраћаја у „en-route“ делу може утицати на повећање очекиваног прихода који је потребно накнадно расподелити на намене које ће бити у складу са циљевима пословања, стратешким документима и које ће бити могуће оправдати пред корисницима услуга. Ненаменске потрошње повећаног новчаног прилива као и износе плаћеног пореза неће бити могуће укључити у трошковну основу.

Факторе које је тешко предвидети, а који значајно могу утицати на саобраћај у позитивном и негативном смислу треба посматрати као ризике чијим адекватним управљањем могу да се ублаже нежељене последице, али истовремено искористе и могућности, које могу да допринесу унапређењу пословања Друштва.

6.3 Ниска реализација Плана инвестиција

Нереализација Плана инвестиција негативно делује на трошковну базу Друштва јер се, на основу EUROCONTROL - CRCO принципа, укупан планирани а неутрошен новац намењен инвестицијама практично враћа корисницима услуга, имајући у виду принципе по којима Друштво обрачунава трошковну базу (full-cost recovery system).

Узроци који могу утицати на реализацију планираних инвестиција се могу поделити на три основне категорије:

- ризици условљени регулаторним и правним питањима: усвајање и примена регулаторних аката, решавање имовинско-правних питања на локацијама, добијања локацијских услова и сл,
- проблеми при реализацији поступка јавних набавки, и
- кашњења у реализацији уговора.

Прецизно планирање и спровођење плана набавки је један од основних елемената добро спроведеног процеса финансијског управљања и контроле. Средства одобрена на седници Проширеног комитета EUROCONTROL-а је потребно наменски искористити у датом периоду. Одступање од предвиђених износа и категорија подразумева додатно ангажовање на њиховом накнадном и поновном оправдању и повлачи ризике да образложење не буде прихваћено.

6.4 Померање рока закључења уговора о пружању ANS услуга у БиХ

Уговор о пружању ANS услуга у одређеним деловима ваздушног простора БиХ потписан је за време Савезне управе за контролу летења (10. јануара 2003. године). Овај Уговор подразумева пружање услуга у ваздушном простору између FL 290 и FL 390.

BHANSA је од 13. новембра 2014. године у потпуности преузела одговорност за пружање услуга у ваздушној пловидби у делу ваздушног простора до FL 305, чиме се применио простор надлежности Друштва. Међутим, споразум који се односи на поменути промену оперативне ситуације из 2014. године није још увек потписан од стране министара, већ је само парафиран. Стога, непостојање одговарајућег правног основа за пружање услуга у делу ваздушног простора БиХ, одговорност за пружене услуге и адекватну надокнаду трошкова, може имати негативне последице на пословање Друштва. Осим тога, неблаговремено усвајање новог уговора неповољно утиче и на стратешко планирање средстава за услуге контроле летења у том делу ваздушног простора.

6.5 Неадекватно процењен износ кредита за реализацију стратешких пројеката и динамика повлачења средстава

Друштво планира да у наредном периоду отпочне са новим циклусом модернизације система, уређаја и објеката контроле летења. Планирана инвестициона активност ће бити делимично финансирана из екстерних извора, односно кредита.

Уколико план повлачења средстава не буде реално дефинисан, Друштво ће морати да сноси додатне банкарске трошкове због неповлачења средстава (накнаде за обраду и одобравање захтева), као и камате и провизије за неповучена средства, односно трошкове за издавање и плаћање неадекватних гаранција за отплату кредита. Наведене трошкове обично није могуће унапред планирати и не могу се надокнадити од рутних / терминалних накнада, тако да ће представљати додатно оптерећење за текућу ликвидност.

Основне групе фактора који могу да доведу до неадекватне процене кредита се могу везати за следеће узроке:

- неадекватна процена вредности пројеката који се финансирају из кредита,
- неадекватна процена потребног времена за реализацију пројеката, поступка набавке, изградњу објеката, производњу и инсталацију опреме, као и њихове међусобне корелације - временска усклађеност уговора за изградњу и адаптацију објеката са динамиком реализације уговора за испоруку и инсталацију опреме и система у тим објектима,

- неадекватна процена временског периода преласка са постојећих на будуће системе – период транзиције,
- неадекватна процена техничких захтева и обима коришћења нове опреме (оперативне потребе за новим системима према потребама пружања ANS услуга – довољни капацитети) и
- институционална и административно условљена кашњења реализације планираних активности.

6.6 Мере за уклањање или умањења ризика

6.6.1 Финансијски ризици

За успешно превазилажење могућих стања неликвидности због неадекватне наплате потраживања неопходно је успоставити систем континуалног праћења дужника/потраживања, водити преговоре са клијентима о измирењу дуговања и правовремено покретати правне (принудне) поступке за извршење.

6.6.2 Одступања саобраћаја у односу на прогнозу

Анализом саобраћаја у претходном периоду и очекивањима за 2016. годину, сматра се да најважнији разлози за мању реализацију саобраћаја од очекиваног могу бити:

1. нова економска криза која би утицала на глобално смањење броја летова;
2. повећање цене горива које би утицало на повећање цене авио карте и смањење потражње за путовањима;
3. терористички напади који смањују осећај безбедности путовања авионом и утичу на смањење потражње за путовањима;
4. промене токова ваздушног саобраћаја у оквиру Европе.

Друштво планира да преузме следеће кораке ради уклањања или умањења ризика:

1. праћење ситуације везане за реализацију саобраћаја на дневном нивоу ради благовременог реаговања на евентуални пад у реализацији en-route саобраћаја;
2. инвестициони план ће бити приоритизован ради лакшег ребаланса буџета;
3. повећање активности комерцијалног сегмента у школовању контролора летења и консалтингу.

6.6.3 Ниска реализација Плана инвестиција

Успостављање ефикаснијег система планирања, покретања и праћења реализације инвестиционих улагања треба да допринесе отклањању и умањивању ризика који произилазе из реализације плана инвестиција. Мере за ублажавање ризика који се односи на неадекватно процењен износ кредита за реализацију стратешких пројеката и динамика повлачења средстава су:

1. унапређење поступка планирања,

2. временско усклађивање реализације уговора и дефинисање уговорних рокова,
3. анализа опција приликом преговарања и уговарања кредита,
4. Contingency plan.

6.6.4 Неадекватно процењен износ кредита за реализацију стратешких пројеката и динамика повлачења средстава

Ризици везани за неадекватну процену износа кредита се могу знатно умањити и држати под контролом путем побољшања процеса планирања и увођењем методологије управљања пројектима. Осим тога, за веће пројекте је могуће увести планирање резервних средстава (Contingency plan) и резервног плана (Fallback plan) за случај одступања од планских претпоставки.

7 Финансијски извештаји

7.1 Биланс стања

Табела 21. Биланс стања на дан 31.12.2017. године (у хиљадама динара)

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
					Prethodna godina
				Tekuća godina	Krajnje stanje 31.12. 2016.
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
0	A. UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0001			
	B. STALNA IMOVINA (0003 + 0010 + 0019 + 0024 + 0034)	0002		13.979.893	12.908.161
01	I. NEMATERIJALNA IMOVINA (0004 + 0005 + 0006 + 0007 + 0008 + 0009)	0003		119.544	83.273
010 i deo 019	1. Ulaganja u razvoj	0004			
011, 012 i deo 019	2. Koncesije, patenti, licence, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	0005		45.810	48.184
013 i deo 019	3. Gudvil	0006			
014 i deo 019	4. Ostala nematerijalna imovina	0007			
015 i deo 019	5. Nematerijalna imovina u pripremi	0008		73.734	35.089
016 i deo 019	6. Avansi za nematerijalnu imovinu	0009			
02	II. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (0011 + 0012 + 0013 + 0014 + 0015 + 0016 + 0017 + 0018)	0010		13.858.500	12.823.039
020, 021 i deo 029	1. Zemljište	0011		608.314	548.314
022 i deo 029	2. Građevinski objekti	0012		4.851.841	5.423.884
023 i deo 029	3. Postrojenja i oprema	0013		5.963.846	5.910.048

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
					Prethodna godina
				Tekuća godina	Krajnje stanje 31.12. 2016.
1	2	3	4	5	6
024 i deo 029	4. Investicione nekretnine	0014			
025 i deo 029	5. Ostale nekretnine, postrojenja i oprema	0015		5.020	5.020
026 i deo 029	6. Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	0016		1.773.508	746.568
027 i deo 029	7. Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	0017		2.240	2.240
028 i deo 029	8. Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu	0018		653.732	186.965
03	III. BIOLOŠKA SREDSTVA (0020 + 0021 + 0022 + 0023)	0019		1.849	1.849
030, 031 i deo 039	1. Šume i višegodišnji zasadi	0020		1.849	1.849
032 i deo 039	2. Osnovno stado	0021			
037 i deo 039	3. Biološka sredstva u pripremi	0022			
038 i deo 039	4. Avansi za biološka sredstva	0023			
04 osim 047	IV. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (0025 + 0026 + 0027 + 0028 + 0029 + 0030 + 0031 + 0032 + 0033)	0024		0	0
040 i deo 049	1. Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	0025			
041 i deo 049	2. Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima	0026			
042 i deo 049	3. Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	0027			
deo 043, deo 044 i deo 049	4. Dugoročni plasmani matičnim i zavisnim pravnim licima	0028			
deo 043, deo 044 i	5. Dugoročni plasmani ostalim povezanim pravnim	0029			

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
					Prethodna godina
				Tekuća godina	Krajnje stanje 31.12. 2016.
1	2	3	4	5	6
deo 049	licima				
deo 045 i deo 049	6. Dugoročni plasmani u zemlji	0030			
deo 045 i deo 049	7. Dugoročni plasmani u inostranstvu	0031			
046 i deo 049	8. Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	0032			
048 i deo 049	9. Ostali dugoročni finansijski plasmani	0033			
05	V. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (0035 + 0036 + 0037 + 0038 + 0039 + 0040 + 0041)	0034		0	0
050 i deo 059	1. Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	0035			
051 i deo 059	2. Potraživanja od ostalih povezanih lica	0036			
052 i deo 059	3. Potraživanja po osnovu prodaje na robni kredit	0037			
053 i deo 059	4. Potraživanje za prodaju po ugovorima o finansijskom lizingu	0038			
054 i deo 059	5. Potraživanja po osnovu jemstva	0039			
055 i deo 059	6. Sporna i sumnjiva potraživanja	0040			
056 i deo 059	7. Ostala dugoročna potraživanja	0041			
288	V. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0042			
	G. OBRTNA IMOVINA				
	(0044 + 0051 + 0059 + 0060 + 0061 + 0062 + 0068 + 0069 + 0070)	0043		2.943.408	4.504.860
Klasa 1	I. ZALIHE (0045 + 0046 + 0047 + 0048 + 0049 + 0050)	0044		275.000	176.029

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
					Prethodna godina
				Tekuća godina	Krajnje stanje 31.12. 2016.
1	2	3	4	5	6
10	1. Materijal, rezervni delovi, alat i sitan inventar	0045		260.000	171.526
11	2. Nedovršena proizvodnja i nedovršene usluge	0046			
12	3. Gotovi proizvodi	0047			
13	4. Roba	0048			
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	0049			
15	6. Plaćeni avansi za zalihe i usluge	0050		15.000	4.503
20	II. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE (0052 + 0053 + 0054 + 0055 + 0056 + 0057 + 0058)	0051		1.614.665	1.416.864
200 i deo 209	1. Kupci u zemlji – matična i zavisna pravna lica	52			
201 i deo 209	2. Kupci u Inostranstvu – matična i zavisna pravna lica	53			
202 i deo 209	3. Kupci u zemlji – ostala povezana pravna lica	54			
203 i deo 209	4. Kupci u inostranstvu – ostala povezana pravna lica	55			
204 i deo 209	5. Kupci u zemlji	56		67.415	61.362
205 i deo 209	6. Kupci u inostranstvu	57		1.547.250	1.355.502
206 i deo 209	7. Ostala potraživanja po osnovu prodaje	58			
21	III. POTRAŽIVANJA IZ SPECIFIČNIH POSLOVA	59			
22	IV. DRUGA POTRAŽIVANJA	60		52.490	155.173
236	V. FINANSIJSKA SREDSTVA KOJA SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	61			
23 osim 236 i 237	VI. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (0063 + 0064 + 0065 + 0066 + 0067)	62		0	0
230 i deo	1. Kratkoročni krediti i plasmani – matična i	63			

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
					Prethodna godina
				Tekuća godina	Krajnje stanje 31.12. 2016.
1	2	3	4	5	6
239	zavisna pravna lica				
231 i deo 239	2. Kratkoročni krediti i plasmani – ostala povezana pravna lica	64			
232 i deo 239	3. Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji	65			
233 i deo 239	4. Kratkoročni krediti i zajmovi u inostranstvu	66			
234, 235, 238 i deo 239	5. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	67			
24	VII. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA	68		961.254	2.629.516
27	VIII. POREZ NA DODATU VREDNOST	69		15.000	74.544
28 osim 288	IX. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	70		25.000	52.734
	D. UKUPNA AKTIVA = POSLOVNA IMOVINA (0001 + 0002 + 0042 + 0043)	71		16.923.301	17.413.021
88	Đ. VANBILANSNA AKTIVA	72		663.047	701.956
	PASIVA				
	A. KAPITAL (0402 + 0411 – 0412 + 0413 + 0414 + 0415 – 0416 + 0417 + 0420 – 0421) ≥ 0 = (0071 – 0424 – 0441 – 0442)	401		12.833.476	12.764.936
30	I. OSNOVNI KAPITAL (0403 + 0404 + 0405 + 0406 + 0407 + 0408 + 0409 + 0410)	402		1.873.820	1.873.820
300	1. Akcijski kapital	403			
301	2. Udeli društava s ograničenom odgovornošću	404		355	355
302	3. Ulozi	405			
303	4. Državni kapital	406		1.862.848	1.862.848
304	5. Društveni kapital	407			
305	6. Zadrružni udeli	408			

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
					Prethodna godina
				Tekuća godina	Krajnje stanje 31.12. 2016.
1	2	3	4	5	6
306	7. Emisiona premija	409			
309	8. Ostali osnovni kapital	410		10.617	10.617
31	II. UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	411			
047 i 237	III. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	412			
32	IV. REZERVE	413		507.044	507.044
330	V. REVALORIZACIONE REZERVE PO OSNOVU REVALORIZACIJE NEMATERIJALNE IMOVINE, NEKRETNINA, POSTROJENJA I OPREME	414		3.113.166	3.103.166
33 osim 330	VI. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI I DRUGIH KOMPONENTI OSTALOG SVEOBUHvatnog REZULTATA (potražna salda računa grupe 33 osim 330)	415		15.000	13.132
33 osim 330	VII. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI I DRUGIH KOMPONENTI OSTALOG SVEOBUHvatnog REZULTATA (dugovna salda računa grupe 33 osim 330)	416			
34	VIII. NERASPOREĐENI DOBITAK (0418 + 0419)	417		7.324.446	7.267.774
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	418		7.253.909	6.653.575
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	419		70.537	614.199
	IX. UČEŠĆE BEZ PRAVA KONTROLE	420			
35	X. GUBITAK (0422 + 0423)	421		0	0
350	1. Gubitak ranijih godina	422			
351	2. Gubitak tekuće godine	423			
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I OBAVEZE (0425 + 0432)	424		2.365.679	2.173.271
40	I. DUGOROČNA REZERVISANJA (0426 + 0427 + 0428 + 0429 + 0430 + 0431)	425		700.345	725.345
400	1. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	426			

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
					Prethodna godina
				Tekuća godina	Krajnje stanje 31.12. 2016.
1	2	3	4	5	6
401	2. Rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	427			
403	3. Rezervisanja za troškove restrukturiranja	428			
404	4. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	429		672.592	712.592
405	5. Rezervisanja za troškove sudskih sporova	430		27.753	12.753
402 i 409	6. Ostala dugoročna rezervisanja	431			
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (0433 + 0434 + 0435 + 0436 + 0437 + 0438 + 0439 + 0440)	432		1.665.334	1.447.926
410	1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	433			
411	2. Obaveze prema matičnim i zavisnim pravnim licima	434			
412	3. Obaveze prema ostalim povezanim pravnim licima	435			
413	4. Obaveze po emitovanim hartijama od vrednosti u periodu dužem od godinu dana	436			
414	5. Dugoročni krediti i zajmovi u zemlji	437			
415	6. Dugoročni krediti i zajmovi u inostranstvu	438		1.665.334	1.447.926
416	7. Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	439			
419	8. Ostale dugoročne obaveze	440			
498	V. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	441		670.000	655.752
42 do 49 (osim 498)	G. KRATKOROČNE OBAVEZE (0443 + 0450 + 0451 + 0459 + 0460 + 0461 + 0462)	442		1.054.146	1.819.062
42	I. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE (0444 + 0445 + 0446 + 0447 + 0448 + 0449)	443		25.247	826.267
420	1. Kratkoročni krediti od matičnih i zavisnih pravnih lica	444			

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
					Prethodna godina
				Tekuća godina	Krajnje stanje 31.12. 2016.
1	2	3	4	5	6
421	2. Kratkoročni krediti od ostalih povezanih pravnih lica	445			
422	3. Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji	446			
423	4. Kratkoročni krediti i zajmovi u inostranstvu	447			
427	5. Obaveze po osnovu stalnih sredstava i sredstava obustavljenog poslovanja namenjenih prodaji	448			
424, 425, 426 i 429	6. Ostale kratkoročne finansijske obaveze	449		25.247	826.267
430	II. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE	450		265.000	199.206
43 osim 430	III. OBAVEZE IZ POSLOVANJA (0452 + 0453 + 0454 + 0455 + 0456 + 0457 + 0458)	451		261.899	242.118
431	1. Dobavljači – matična i zavisna pravna lica u zemlji	452			
432	2. Dobavljači – matična i zavisna pravna lica u inostranstvu	453			
433	3. Dobavljači – ostala povezana pravna lica u zemlji	454			
434	4. Dobavljači – ostala povezana pravna lica u inostranstvu	455			
435	5. Dobavljači u zemlji	456		78.393	66.225
436	6. Dobavljači u inostranstvu	457		183.391	175.778
439	7. Ostale obaveze iz poslovanja	458		115	115
44, 45 i 46	IV. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE	459		470.000	518.259
47	V. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST	460		12.000	23.105
48	VI. OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE	461		15.000	6.139
49 osim 498	VII. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	462		5.000	3.968
	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA (0412 + 0416 + 0421 – 0420 – 0417 – 0415 – 0414 – 0413 – 0411 – 0402) ≥ 0 = (0441 + 0424 + 0442 – 0071) ≥ 0	463			

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
					Prethodna godina
				Tekuća godina	Krajnje stanje 31.12. 2016.
1	2	3	4	5	6
	Đ. UKUPNA PASIVA (0424 + 0442 + 0441 + 0401 – 0463) ≥ 0	464		16.923.301	17.413.021
89	E. VANBILANSNA PASIVA	465		663.047	701.956

7.2

Биланс успеха

Табела 22. Биланс успеха у периоду од 01.01 до 31.12.2017. године (у хиљадама динара)

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	PRIHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
60 do 65, osim 62 i 63	A. POSLOVNI PRIHODI (1002 + 1009 + 1016 + 1017)	1001		9.781.603	9.921.864
60	I. PRIHODI OD PRODAJE ROBE (1003 + 1004 + 1005 + 1006 + 1007+ 1008)	1002		0	0
600	1. Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	1003			
601	2. Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnim licima na inostranom tržištu	1004			
602	3. Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim pravnim licima na domaćem tržištu	1005			
603	4. Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim pravnim licima na inostranom tržištu	1006			
604	5. Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	1007			
605	6. Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	1008			
61	II. PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA (1010 + 1011 + 1012 + 1013 + 1014 + 1015)	1009		9.370.442	9.585.758
610	1. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	1010			
611	2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na inostranom tržištu	1011			
612	3. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima na domaćem tržištu	1012			
613	4. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima na inostranom tržištu	1013			
614	5. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	1014		418.918	408.421
615	6. Prihodi od prodaje gotovih proizvoda i usluga na inostranom tržištu	1015		8.951.524	9.177.337

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
64	III. PRIHODI OD PREMIJA, SUBVENCIJA, DOTACIJA, DONACIJA I SL.	1016		50	47
65	IV. DRUGI POSLOVNI PRIHODI	1017		411.111	336.059
	RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
50 do 55, 62 i 63	B. POSLOVNI RASHODI (1019 – 1020 – 1021 + 1022 + 1023 + 1024 + 1025 + 1026 + 1027 + 1028 + 1029) ≥ 0	1018		9.770.000	9.278.952
50	I. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE	1019			
62	II. PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA I ROBE	1020			
630	III. POVEĆANJE VREDNOSTI ZALIHA NEDOVRŠENIH I GOTOVIH PROIZVODA I NEDOVRŠENIH USLUGA	1021			
631	IV. SMANJENJE VREDNOSTI ZALIHA NEDOVRŠENIH I GOTOVIH PROIZVODA I NEDOVRŠENIH USLUGA	1022			
51 osim 513	V. TROŠKOVI MATERIJALA	1023		120.000	88.816
513	VI. TROŠKOVI GORIVA I ENERGIJE	1024		130.000	123.951
52	VII. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI	1025		6.100.000	5.786.056
53	VIII. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	1026		1.305.000	1.114.526
540	IX. TROŠKOVI AMORTIZACIJE	1027		1.190.000	1.181.710
541 do 549	X. TROŠKOVI DUGOROČNIH REZERVISANJA	1028		40.000	113.634
55	XI. NEMATERIJALNI TROŠKOVI	1029		885.000	870.259
	V. POSLOVNI DOBITAK (1001 – 1018) ≥ 0	1030		11.603	642.912
	G. POSLOVNI GUBITAK (1018 – 1001) ≥ 0	1031			
66	D. FINANSIJSKI PRIHODI (1033 + 1038 + 1039)	1032		85.000	112.228
66, osim 662, 663 i 664	I. FINANSIJSKI PRIHODI OD POVEZANIH LICA I OSTALI FINANSIJSKI PRIHODI (1034 + 1035 + 1036 + 1037)	1033		0	0

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
660	1. Finansijski prihodi od matičnih i zavisnih pravnih lica	1034			
661	2. Finansijski prihodi od ostalih povezanih pravnih lica	1035			
665	3. Prihodi od učešća u dobitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata	1036			
669	4. Ostali finansijski prihodi	1037			
662	II. PRIHODI OD KAMATA (OD TREĆIH LICA)	1038		9.350	8.045
663 i 664	III. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE I POZITIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE (PREMA TREĆIM LICIMA)	1039		75.650	104.183
56	Đ. FINANSIJSKI RASHODI (1041 + 1046 + 1047)	1040		155.000	167.000
56, osim 562, 563 i 564	I. FINANSIJSKI RASHODI IZ ODNOSA SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA I OSTALI FINANSIJSKI RASHODI (1042 + 1043 + 1044 + 1045)	1041		0	0
560	1. Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	1042			
561	2. Finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	1043			
565	3. Rashodi od učešća u gubitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata	1044			
566 i 569	4. Ostali finansijski rashodi	1045			
562	II. RASHODI KAMATA (PREMA TREĆIM LICIMA)	1046		66.685	77.815
563 i 564	III. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE I NEGATIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE (PREMA TREĆIM LICIMA)	1047		88.315	89.185
	E. DOBITAK IZ FINANSIRANJA (1032 – 1040)	1048			
	Ž. GUBITAK IZ FINANSIRANJA (1040 – 1032)	1049		70.000	54.772
683 i 685	Z. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE KOJA SE ISKAŽUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1050		191.175	445.403
583 i 585	I. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE KOJA SE ISKAŽUJE PO FER VREDNOSTI KROZ	1051		10.000	150.000

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	BILANS USPEHA				
67 i 68, osim 683 i 685	J. OSTALI PRIHODI	1052		7.000	9.012
57 i 58, osim 583 i 585	K. OSTALI RASHODI	1053		35.000	41.423
	L. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1030 – 1031 + 1048 – 1049 + 1050 – 1051 + 1052 – 1053)	1054		94.778	851.132
	LJ. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1031 – 1030 + 1049 – 1048 + 1051 – 1050 + 1053 – 1052)	1055			
69-59	M. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI PROMENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I ISPRAVKA GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA	1056			
59-69	N. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, RASHODI PROMENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I ISPRAVKA GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA	1057			24.489
	NJ. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (1054 – 1055 + 1056 – 1057)	1058		94.778	826.643
	O. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (1055 – 1054 + 1057 – 1056)	1059			
	P. POREZ NA DOBITAK				
721	I. PORESKI RASHOD PERIODA	1060		24.241	296.801
deo 722	II. ODLOŽENI PORESKI RASHODI PERIODA	1061			
deo 722	III. ODLOŽENI PORESKI PRIHODI PERIODA	1062			
723	R. ISPLAĆENA LIČNA PRIMANJA POSLODAVCA	1063			
	S. NETO DOBITAK (1058 – 1059 – 1060 – 1061 + 1062)	1064		70.537	529.842
	T. NETO GUBITAK	1065			

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	(1059 – 1058 + 1060 + 1061 – 1062)				
	I. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGAČIMA	1066			
	II. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VEĆINSKOM VLASNIKU	1067			
	III. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	1068			
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	1069			

7.3 Извештај о новчаним токовима

Табела 23. Извештај о токовима готовине у периоду од 01.01 до 31.12.2017. године (у хиљадама динара)

Pozicija	AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	3001	10.084.075	10.398.867
1. Prodaja i primljeni avansi	3002	9.304.739	9.452.791
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	3003	9.350	8.045
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	3004	769.986	938.031
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	3005	8.746.703	8.471.666
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	3006	2.558.290	2.808.559
2. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	3007	6.097.487	5.394.955
3. Plaćene kamate	3008	66.685	92.935
4. Porez na dobitak	3009	24.241	175.217
5. Odlivi po osnovu ostalih javnih prihoda	3010		
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	3011	1.337.372	1.927.201
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II-I)	3012		
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	3013	-	-
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	3014		
2. Prodaja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	3015		
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	3016		
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	3017		
5. Primljene dividende	3018		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	3019	2.380.634	1.725.274
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	3020		
2. Kupovina nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	3021	2.380.634	1.725.274
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	3022		

Pozicija	AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)	3023		
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II-I)	3024	2.380.634	1.725.274
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 5)	3025	200.000	-
1. Uvećanje osnovnog kapitala	3026		
2. Dugoročni krediti (neto prilivi)	3027	200.000	
3. Kratkoročni krediti (neto prilivi)	3028		
4. Ostale dugoročne obaveze	3029		
5. Ostale kratkoročne obaveze	3030		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 6)	3031	850.000	1.218.789
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	3032		
2. Dugoročni krediti (odlivi)	3033	850.000	1.218.789
3. Kratkoročni krediti (odlivi)	3034		
4. Ostale obaveze (odlivi)	3035		
5. Finansijski lizing	3036		
6. Isplaćene dividende	3037		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	3038		
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II-I)	3039	650.000	1.218.789
G. SVEGA PRILIV GOTOVINE (3001 + 3013 + 3025)	3040	10.284.075	10.398.867
D. SVEGA ODLIV GOTOVINE (3005 + 3019 + 3031)	3041	11.977.337	11.415.729
Đ. NETO PRILIV GOTOVINE (3040 – 3041)	3042		
E. NETO ODLIV GOTOVINE (3041 – 3040)	3043	1.693.262	1.016.862
Ž. GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	3044	2.629.516	3.638.462
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	3045	30.000	17.066
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	3046	5.000	9.150
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	3047	961.254	2.629.516

Pozicija	AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
(3042 – 3043 + 3044 + 3045 – 3046)			

8 Ознаке и скраћенице

ACC	Area Control Centre (Центар обласне контроле летења)
ADS-B	Automatic dependent surveillance-broadcast (Аутоматско поуздано праћење ваздухоплова - предаја)
AFTN	Aeronautical Fixed Telecommunication Network (Фиксна ваздухопловна телекомуникациона мрежа)
AIP	Aeronautical Information Publication (Зборник ваздухопловних информација)
AIS	Aeronautical Information Services (Услуге ваздухопловног информисања)
AMHS	ATS Message Handling System (Систем за обраду порука у ваздушном саобраћају)
ASM	Airspace Management (Управљање ваздушним простором)
ATC	Air Traffic Control (Контрола ваздушног саобраћаја)
ATFCM	Air Traffic Flow and Capacity Management (Управљање протоком ваздушног саобраћаја и капацитетом)
ATM	Air Traffic Management (Управљање ваздушним саобраћајем)
ATS	Air Traffic Services (Услуге у ваздушном саобраћају)
CAMO	Continuing Airworthiness Management Организација (Организација за обезбеђивање континуалне пловидбености)
CCC	Центар контроле летења
CNS	Communication. Navigation. Surveillance Services (Услуге комуникације, навигације и надзора)
CPL	Commercial Pilot Licence (Дозвола професионалног пилота ваздухоплова)
CRCO	Central Route Charges Office (Eurocontrol служба за наплату рутних накнада)
DME	Distance Measuring Equipment (Опрема за мерење удаљености)
DPS	Data Processing System (Систем за обраду података)
DVOR	Doppler VOR (Доплерски VOR)
EAD	European AIS Database (Европска AIS база података)
EASA	European Aviation Safety Agency (Европска Агенција за безбедност ваздухопловства)
EATMP	European ATM Plan (Европски план за управљање ваздушним саобраћајем)

EBRD	European Bank for Reconstruction and Development (Европска банка за обнову и развој)
ECAA	European Common Aviation Area (Заједничко европско подручје)
ECAC	European Civil Aviation Conference (Европска конференција за цивилно ваздухопловство)
EIB	European Investment Bank (Европска инвестициона банка)
ESSIP	European Single Sky Implementation (Европски план имплементације Јединственог неба)
FAMUS	Future ATM Modernization and Upgrade System (Пројекат будуће модернизације и унапређења система управљања ваздушним саобраћајем)
FIN	Финансијска служба
FIR	Flight Information Region (Област летних обавештења)
FPL	Flight Plan (План лета)
FTO	Flight Training Organisation (Организација за летачку обуку)
HUM	Служба за људске ресурсе
IACA	International Air Carrier Association (Међународно удружење авио превозилаца)
ICAO	International Civil Aviation Organization (Међународна организација за цивилно ваздухопловство)
ICT	Information and communications technology (Информационо комуникационе технологије)
ILS	Instrument Landing System (Систем слетања по инструментима)
IP	Internet Protocol (Интернет протокол)
ISO	International Organization for Standardization (Међународна организација за стандардизацију)
IT	Information Technology (Информационе технологије)
KAB	Кабинет
KAL	Служба за калибражу
LSSIP	Local Single Sky Implementation Plan (Локални план имплементације јединственог неба)
MET	Ваздухопловно-метеоролошка служба
NAB	Набавна служба
OLDI	On-Line Data Interchange (Размена података са рачунаром прикљученим на мрежи)

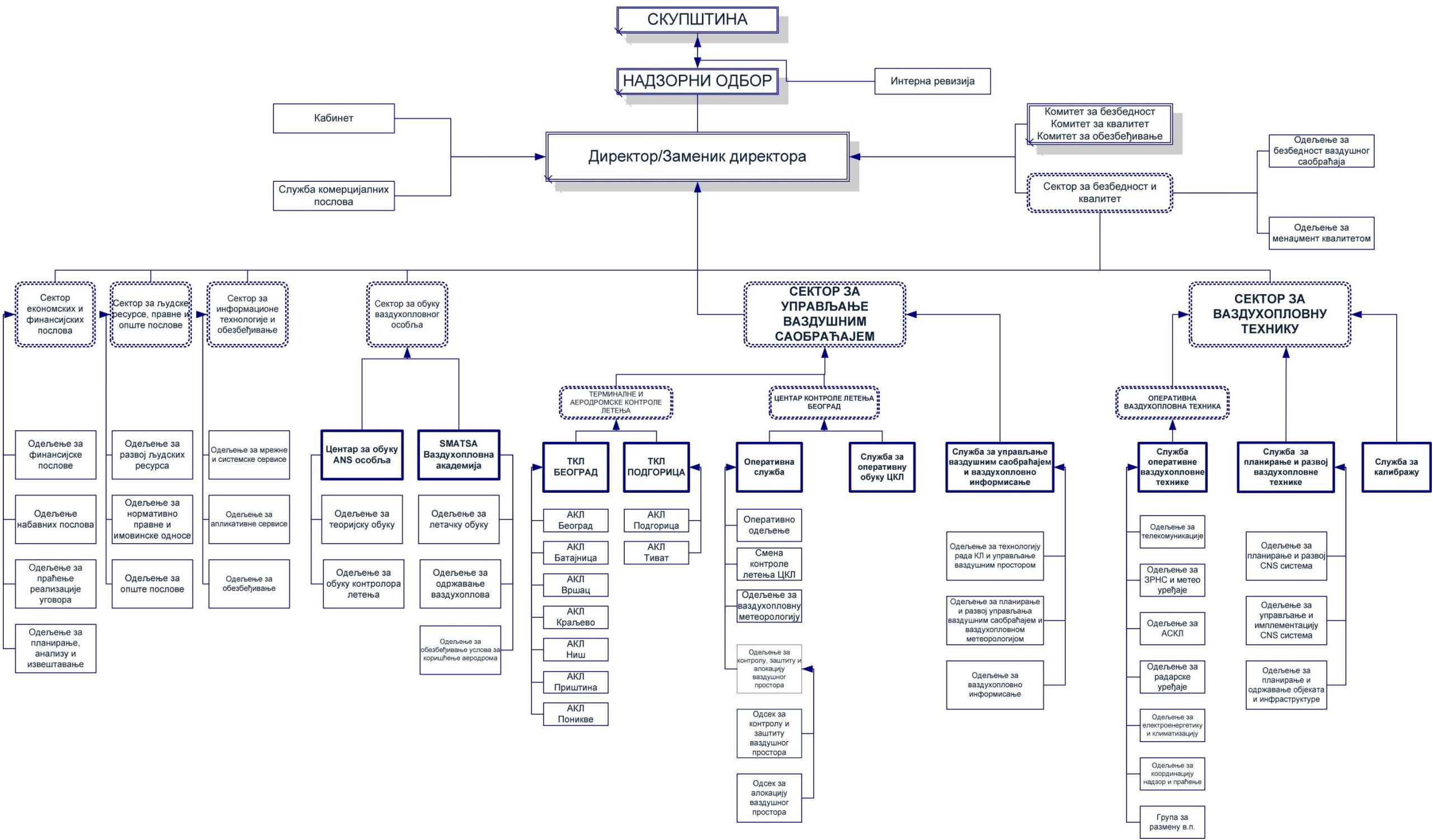
PANS OPS	Procedures for Air Navigation Services - Aircraft Operations (Процедуре за услуге у ваздушној пловидби – Операције ваздухоплова)
PAR	Служба за планирање и извештавање
PTT	Part Task Trainer (Обука на компјутерском тренажеру)
SAA	SMATSA Ваздухопловна академија
SBP	Strategic Business Plan (Стратешки план пословања)
SEC	Секретаријат
SES	Single European Sky (Јединствено европско небо)
SGS	Société Générale de Surveillance
SMATSA	Serbia and Montenegro Air Traffic Services Agency (Агенција за контролу летења Србије и Црне Горе)
SQS	Служба за безбедност, квалитет и обезбеђивање
STATFOR	Eurocontrol Air Traffic Statistic and Forecast Unit (Eurocontrol јединица за статистику и прогнозе)
TEA	Test for English for Aviation (Тест из ваздухопловног енглеског језика)
TRE	Центар за обуку
TWR	Aerodrome Control Tower (Аеродромски контролни торањ)
UHF	Ultra High Frequency (Ултрависока учестаност)
UIR	Upper Information Region (Област летних обавештења на већим висинама)
UPS	Uninterrupted Power Supply (Извор непрекидног напајања)
VCS	Voice Communication System (Систем за гласовну комуникацију)
VDF	Very high frequency Direction-Finding station (Радио гониометарска станица врло високе учестаности)
VHF	Very High Frequency (Врло висока учестаност)
VOR	VHF Omnidirectional Radio Beacon (Свесмерни радио фар врло високе учестаности)
WMO	World Meteorological Organization (Светска метеоролошка организација)
BMO	Ваздухопловно метеоролошко особље
ВМЦ	Ваздухопловни метеоролошки центар

ДЦВ	Директорат Цивилног Ваздухопловства
ЗРНС	Земаљска радио-навигациона средства
РС	Радарска станица
ТКЛ	Терминална контрола летења
ЦКЛ	Центар контроле летења

9 Прилози

9.1 Прилог 1 – Организациона структура Друштва

Организациона структура SMATSA доо

9.2 Прилог 2 – Стање дуговања на дан 31.12.2016. године, ЕУР

Кредитор	Уговорени износ кредита	Укупно искоришћено до 31.12.2016.	Укупно отплаћена главница до 31.12.2016.	Стање дуга 30.11.2016.	Стање дуга 31.12.2016.
EBRD	32.478.701,08	32.478.701,08	29.970.007,62	2.508.693,46	2.508.693,46
EIB	32.301.204,35	32.301.204,35	16.595.716,28	16.952.844,11	15.705.488,07

9.3 Прилог 3 - Одлука бр 145 - EUROCONTROL Проширеног комитета

ЕВРОПСКА ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА БЕЗБЕДНОСТ ВАЗДУШНЕ ПЛОВИДБЕ

EUROCONTROL

- Одлуке Проширене Комисије -

ОДЛУКА бр.145

у вези са утврђивањем јединичних тарифа за период примене који почиње 1. јануара 2017. године

ПРОШИРЕНА КОМИСИЈА,

узимајући у обзир Међународну конвенцију EUROCONTROL-а везану за сарадњу у безбедности ваздушне пловидбе, измењену и допуњену у Бриселу 12. фебруара 1981. године, и посебно њен члан 5.2;

узимајући у обзир мултилатерални уговор везан за рутне накнаде, датиран 12. фебруара 1981. године, и посебно његове чланове 3.2(е) и 6.1(а);

на предлог проширеног Комитета и Привременог савета,

ДОНОСИ СЛЕДЕЋУ ОДЛУКУ:

Једини члан

Јединичне тарифе које се налазе у прилогу ове одлуке су одобрене и ступиће на снагу 1. јануара 2017. године.

У Бриселу, дана 2. децембра 2016. год.

Viktor DOVHAN
Председник Комисије

145-SR

Јединичне тарифе примјењиве од 1. јануара 2017. године

ЗОНА	Општа јединична тарифа у еврима	Примијењени валутни курс 1 евро =
Белгија / Луксембург *	67,53	-/-
Немачка *	69,43	-/-
Француска *	67,07	-/-
Уједињено Краљевство	75,76	0.852695 GBP
Холандија *	66,33	-/-
Ирска *	29,61	-/-
Швајцарска	104,39	1.09141 CHF
Португал - Лисабон *	40,19	-/-
Аустрија *	72,78	-/-
Континентална Шпанија *	71,76	-/-
Шпанска Канарска острва *	58,43	-/-
Португал - Санта Марија *	10,06	-/-
Грчка *	30,02	-/-
Турска	28,05	3.32475 TRL
Малта *	18,86	-/-
Италија *	80,07	-/-
Кипар *	34,39	-/-
Мађарска	35,42	308.329 HUF
Норвешка	46,86	9.19212 NOK
Данска	60,54	7.44562 DKK
Словенија *	64,67	-/-
Румунија	33,63	4.44615 RON
Чешка Република	42,10	27.0014 CZK
Шведска	60,78	9.56556 SEK
Словачка *	52,61	-/-
Хрватска	46,31	7.49808 HRK
Бугарска	26,97	1.95510 BGN
Македонија	52,13	61.3973 MKD
Молдавија	57,79	22.0482 MDL
Финска *	56,30	-/-
Албанија	49,68	136.820 ALL
Босна и Херцеговина	43,30	1.95471 BAM
Србија / Црна Гора / КФОР	34,39	123.121 RSD
Литванија *	44,49	-/-
Пољска	43,03	4.31698 PLN
Арменија	39,59	530.351 AMD
Летонија *	27,53	-/-
Грузија	23,86	2.57222 GEL
Естонија **	28,53	-/-

*: Држава која учествује у ЕМУ.

** : Естонија ће бити технички интегрисана у систем рутних тарифа од 1. априла 2017.

9.4

Прилог 4 – Извештаји о кредитима

У складу са чл. 2. - 4. Правилника о облику и садржини извештаја о контроли спровођења техничких и финансијских одредаба уговора о кредиту, односно зајму за које је Република Србија дала гаранцију или контрагаранцију ("Службени гласник РС". бр. 1/2006 од 9.1.2006. године). достављају се КК обрасци са подацима на дан 31.12.2015. године за кредите које је Контрола летења Србије и Црне Горе SMATSA доо Београд. закључила са Европском банком за обнову и развој и Европском инвестиционом банком. за реализацију Пројекта будуће модернизације и усавршавања система управљања контролом летења.

У наставку се налазе прелиминарни КК обрасци са подацима обрачунати на дан израде овог документа.

**ИЗВЕШТАЈ О КОНТРОЛИ УГОВОРА О КРЕДИТУ, ОДНОСНО ЗАЈМУ
ЗА КОЈИ ЈЕ РЕПУБЛИКА СРБИЈА ДАЛА ГАРАНЦИЈУ ИЛИ КОНТРАГАРАНЦИЈУ**

Подаци на дан 31. децембар 2016.

КОРИСНИК кредита, односно зајма		Контрола летења Србије и Црне Горе SMATSA доо Београд	
Матични број	17520407	1 EUR = 123.4723	
ПИБ	103170161		
Седиште корисника	Трг Николе Пашића бр. 10, 11000 Београд		
Лице за контакт	Ивана Белановић		
Телефон	011 / 321 8005		
КРЕДИТОР	Европска инвестициона банка		
Назив пројекта за који је узет кредит	Будућа модернизација и усавањање система управљања контролом летења		
Датум закључења уговора	10.06.2005. - ЕИБ		

Ред. број		валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
1.	Кредит, односно зајам за који се даје извештај	ЕУР	31.280.000.00	31.280.000.00	3.862.213.544.00
2.	Повучена средства кредита, односно зајма	ЕУР	29.717.108.00	29.717.108.00	3.669.239.674.36
3.	Неповучена средства кредита, односно зајма	ЕУР	1.562.892.00	1.562.892.00	192.973.869.64
4.	Отплаћен износ кредита, односно зајма	ЕУР	10.714.575.73	10.714.575.73	1.322.953.309.20
5.	Салдо кредита, односно зајма (2 - 4)	ЕУР	19.002.532.27	19.002.532.27	2.346.286.365.15
6.	Укупно плаћена камата	ЕУР	6.165.847.12	6.165.847.12	761.311.324.87
7.	Укупно плаћена провизија за неповучена средства	ЕУР			
* 8.	Укупно плаћени остали трошкови	ЕУР			

* Навести врсту трошкова _____

Ред. број	План повлачења средстава кредита, односно зајма	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
9.	у 2017. години до 30. јуна	ЕУР			
	у 2017. години од 30. јуна до 31. децембра	ЕУР			
	у 2018. години	ЕУР			
	у 2019. години	ЕУР			

Ред. број	План отплате главнице кредита, односно зајма	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
10.	у 2017. години до 30. јуна	ЕУР	1.657.257.60	1.657.257.60	204.625.407.96
	у 2017. години од 30. јуна до 31. децембра	ЕУР	1.963.619.33	1.963.619.33	242.452.595.35
	у 2018. години	ЕУР	4.035.300.95	4.035.300.95	498.247.888.95
	у 2019. години	ЕУР	3.642.691.05	3.642.691.05	449.771.441.74

Ред. број	План плаћања камате по кредиту, односно зајму	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
11.	у 2017. години до 30. јуна	ЕУР	204.335.79	204.335.79	25.229.810.01
	у 2017. години од 30. јуна до 31. децембра	ЕУР	222.802.33	222.802.33	27.509.916.62
	у 2018. години	ЕУР	337.542.40	337.542.40	41.677.136.13
	у 2019. години	ЕУР	188.954.03	188.954.03	23.330.588.09

Ред. број	План плаћања провизије по кредиту, односно зајму	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
12.	у 2017. години до 30. јуна	ЕУР			
	у 2017. години од 30. јуна до 31. децембра	ЕУР			
	у 2018. години	ЕУР			
	у 2019. години	ЕУР			

Ред. број	План плаћања осталих трошкова по кредиту, односно зајму	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
13.	у 2017. години до 30. јуна	ЕУР			
	у 2017. години од 30. јуна до 31. децембра	ЕУР			
	у 2018. години	ЕУР			
	у 2019. години	ЕУР			

Износ кредита, односно зајма који је платила Република Србија као гарант или контрагарант

Ред. број	основ	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
14.					
	УКУПНО:				

Износ кредита, односно зајма који је рефундиран Републици Србији

Ред. број	основ	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
15.					
	УКУПНО:				

Износ кредита, односно зајма који није рефундиран Републици Србији

Ред. број	основ	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
16.					

Кад и како ће се извршити рефундација:

II

Ред. број	Пројекат за који је узет кредит, односно зајам	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
I.	Укупна вредност пројекта за који је узет кредит	ЕУР	75,745,418.21	75,745,418.21	9,352,461,000.94
	Сопствена средства	ЕУР	16,144,208.76	16,144,208.76	1,993,362,587.56
	Донације	ЕУР			
	Остали кредити	ЕУР	\$9,601,209.45	\$9,601,209.45	7,359,098,413.38
	Остало	ЕУР			

Ред. број	Укупно утрошена средства у динарима до датума за који се достављају подаци	Проценат утрошених средстава за пројекат	Проценат реализације пројекта
1	2	3	4
2.	3,669,239,674.36	39%	100.00%

Кад се планира завршетак пројекта

Пројекат је завршен у 2012. години

Напомена: Наведени износи се односе на 92% вредности пројекта за који гарантује Република Србија. За 8% вредности пројекта, гаранцију даје Црна Гора. Пројекат је јединствена целина.

У периоду од 01.07.2016. године до 31.12.2016. године, није било повлачења средстава из кредита, плаћена је главница у износу од 2.788.051,26 ЕУР (92% износа је 2.565.007,16 ЕУР), и плаћена је камата у износу од 385.317,01 ЕУР (92% износа је 354.491,64 ЕУР).

Преостали износ расположивих средстава из кредита од 1.698.795,65 ЕУР (92% од овог износа је 1.562.892,00), отказан је након истека рока расположивости средстава из кредита.

Београд, 04.01.2017. године

М. П.

потпис овлашћеног лица ЈУП

потпис овлашћеног лица корисника кредита, односно зајма

**ИЗВЕШТАЈ О КОНТРОЛНОМ УГОВОРУ О КРЕДИТУ, ОДНОСНО ЗАЈМУ
ЗА КОЈИ ЈЕ РЕПУБЛИКА СРБИЈА ДАЛА ГАРАНЦИЈУ ИЛИ КОНТРАГАРАНЦИЈУ**

Подаци на дан 31. децембар 2016.

КОРИСНИК кредита, односно зајма	Контрола децења Србије и Црне Горе SMATSA доо Београд
Матични број	17520407
ПИБ	103170161
Седиште корисника	Трг Николе Пашића бр. 10, 11000 Београд
Лице за контакт	Ивана Белановић
Телефон	011 / 321 8005
КРЕДИТОР	Европска банка за обнову и развој
Назив пројекта за који је узет кредит	Будућа модернизација и усавађивање система управљања контролом децења
Датум закључења уговора	09.02.2005. - ЕБРД

1 EUR = 123.4723

I

Ред. број		валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
1.	Кредит, односно зајам за који се даје извештај	ЕУР	30.820.000.00	30.820.000.00	3.805.416.286.00
2.	Повучена средства кредита, односно зајма	ЕУР	29.880.404.99	29.880.404.99	3.689.402.329.49
3.	Неповучена средства кредита, односно зајма	ЕУР	939.595.01	939.595.01	116.013.956.51
4.	Отплаћен износ кредита, односно зајма	ЕУР	27.572.407.01	27.572.407.01	3.404.428.509.74
5.	Салдо кредита, односно зајма (2 - 4)	ЕУР	2.307.997.99	2.307.997.99	284.973.819.75
6.	Укупно плаћена камата	ЕУР	1.882.071.68	1.882.071.68	232.383.718.72
7.	Укупно плаћена провизија за неповучена средства	ЕУР	800.771.17	800.771.17	98.873.037.91
* 8.	Укупно плаћени остали трошкови	ЕУР	438.783.58	438.783.58	54.177.618.32

*Навести врсту трошкова   Авансна провизија (front-end commission) једнака 1% износа кредита која је плаћена из средстава кредита, провизија за безусловно ратбурсно јемство за акредитив (1% износа акредитива) и камата за закаснелу уплату.

Ред. број	План повлачења средстава кредита, односно зајма	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
9.	у 2017. години до 30. јуна	ЕУР			
	у 2017. години од 30. јуна до 31. децембра	ЕУР			
	у 2018. години	ЕУР			
	у 2019. години	ЕУР			

Ред. број	План отплате главнице кредита, односно зајма	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
10.	у 2017. години до 30. јуна	ЕУР	2.307.997.99	2.307.997.99	284.973.819.75
	у 2017. години од 30. јуна до 31. децембра	ЕУР			
	у 2018. години	ЕУР			
	у 2019. години	ЕУР			

Ред. број	План плаћања камате по кредиту, односно зајму	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
11.	у 2017. години до 30. јуна	ЕУР	9.192.18	9.192.18	1.134.979.48
	у 2017. години од 30. јуна до 31. децембра	ЕУР			
	у 2018. години	ЕУР			
	у 2019. години	ЕУР			

Ред. број	План плаћања провизије по кредиту, односно зајму	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
12.	у 2017. години до 30. јуна	ЕУР			
	у 2017. години од 30. јуна до 31. децембра	ЕУР			
	у 2018. години	ЕУР			
	у 2019. години	ЕУР			

Ред. број	План плаћања осталих трошкова по кредиту, односно зајму	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
13.	у 2017. години до 30. јуна	ЕУР			
	у 2017. години од 30. јуна до 31. децембра	ЕУР			
	у 2018. години	ЕУР			
	у 2019. години	ЕУР			

Износ кредита, односно зајма који је платила Република Србија као гарант или контрагарант

Ред. број	основ	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
14.					
	УКУПНО:				

Износ кредита, односно зајма који је рефундиран Републици Србији

Ред. број	основ	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
15.					
	УКУПНО:				

Износ кредита, односно зајма који није рефундиран Републици Србији

Ред. број	основ	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
16.					

Кад и како ће се извршити рефундација:

_____

_____

_____

II

Ред. број	Пројекат за који је узет кредит, односно зајам	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
1.	Укупна вредност пројекта за који је узет кредит	EUR	75,745,418.21	75,745,418.21	9,352,461,000.94
	Сопствена средства	EUR	16,144,208.76	16,144,208.76	1,993,362,587.56
	Донације	EUR			
	Остали кредити	EUR	59,601,209.45	59,601,209.45	7,359,098,413.38
	Остало	EUR			

Ред. број	Укупно утрошена средства у динарима до датума за који се достављају подаци	Процент утрошених средстава за пројекат	Процент реализације пројекта
1	2	3	4
2.	3,689,402,329.49	39%	100.00%

Када се планира завршетак пројекта Пројекат је завршен у 2012. години

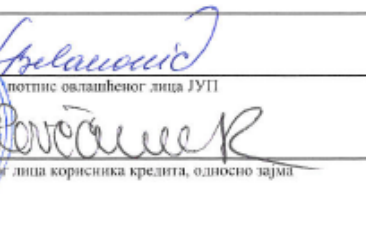
Напомена: Наведени износи се односе на 92% вредности пројекта за који гарантује Република Србија. За 8% вредности пројекта, гаранцију даје Црна Гора. Пројекат је јединствена целина.

Преостали износ расположивих средстава из кредита од 1.021.298,92 EUR (92% од овог износа је 939.595,01) је аутоматски отказан након истека рока расположивости кредита у складу са ЕБРД Стандардним условима пословања. У периоду од 01.07.2016. до 31.12.2016. године отплаћена је главница у износу од 2.508.693,42 EUR (92% од овог износа је 2.307.997,95 EUR) и плаћена је камата у износу од 22.553,15 EUR (92% од овог износа је 20.748,90 EUR).

Београд, 04.01.2017. године

М. П.

 потпис овлашћеног лица ЈУП

 потпис овлашћеног лица корисника кредита, односно зајма

9.5 Прилог 5 – Маса за зараде, број запослених и просечна зарада по месецима

Табела 24. Очекивана реализација у 2016. години за масу зарада, број запослених и просечну зараду по месецима

Очекивана реализација 2016.	УКУПНО ¹			СТАРОЗАПОСЛЕНИ			НОВОЗАПОСЛЕНИ ⁴			ПОСЛОВОДСТВО ²			
	Број запослених	маса зарада (брuto 1)	просечна бруто зарада	Број запослених	маса зарада (брuto 1)	просечна бруто зарада	Број запослених	маса зарада (брuto 1)	просечна бруто зарада	Број запослених	Ново запослени	маса зарада (брuto 1)	просечна бруто зарада
	a=d+g+j	b=e+h+k	c=b/a	d	e	f=e/d	g	h	i=h/g	j		k	l=k/j
I	890	346.752.857	389.610	876	335.130.831	382.569	1	234.307	234.307	13	0	11.387.719	875.978
II	891	342.513.008	384.414	877	331.009.331	377.434	1	155.255,89	155.256	13	0	11.348.421	872.955
III	892	331.572.360	371.718	878	320.275.294	364.778	1	278.006,59	278.007	13	0	11.019.060	847.620
IV	890	339.594.236	381.567	876	327.968.899	374.394	1	363.574,29	363.574	13	0	11.261.762	866.289
V	888	351.670.084	396.025	875	340.309.947	388.926	0			13	0	11.360.137	873.857
VI ³	888	570.153.112	642.064	875	555.459.820	634.811	0			13	0	14.693.292	1.130.253
VII	886	360.345.140	406.710	873	348.613.860	399.329	0			13	0	11.731.280	902.406
VIII	886	363.055.172	409.769	871	350.639.249	402.571	2	457.199	228.600	13	0	11.958.724	919.902
IX	886	452.808.606	511.071	873	438.560.491	502.360	0			13	0	14.248.114	1.096.009
X ³	891	423.114.544	474.876	870	406.934.611	467.741	8	2.438.109	304.764	13	0	13.741.825	1.057.063
XI	891	386.219.810	433.468	876	372.839.274	425.616	2	543.155	271.577	13	0	12.837.382	987.491
XII	897	436.488.566	486.609	878	420.107.107	478.482	6	2.133.345	355.557	13	0	14.248.114	1.096.009
УКУПНО ⁴	10.676	4.704.287.496	5.287.900	10.498	4.547.848.715	5.199.010	22	5.806.115	2.191.642	156	0	149.835.830	11.525.833
ПРОСЕК	890	392.023.958	440.658	875	378.987.393	433.251	2	483.843	182.637	13	0	12.486.319	960.486

Напомене:

1. У датом прегледу, у одељку УКУПНО, за податак о броју запослених коришћен је податак на крају месеца што је у складу са табелом Флуктуације запослених

2. У одељку ПОСЛОВОДСТВО приказано је повећање броја запослених од априла месеца, што је у складу са Правилником о организацији и систематизацији послова који је на снази од априла 2014. године

3. Укупна маса зарада у месецу јуну увећана је за износ регреса. Регрес се, у складу са Колективним уговором, исплаћује једнократно уз исплату зараде за месец јун. На повећање укупне масе зарада у јуну, јулу и августу утичу и исплате контролорима летења на основу Члана 3. Анекса II Колективног уговора SMATSA доо, ОУ/ДИР број 127/9 од 13.10.2015. године) који поразумева могућност увећане зарада до 30% основне зараде због комплексности и сложености обављања послова у условима повећаног интензитета саобраћаја. Такође, на исплаћени износ у септембру месецу утицале су исплате износа у висини 25% просечне нето зараде у SMATSA доо исплаћене у претходној календарској години (на основу Члана 2., Анекса II Колективног уговора SMATSA доо, ОУ/ДИР број 127/9 од 13.10.2015. године) имаоцима дозволе контролора летења ради очувања радне и здравствене способности. Исплаћени износ од септембра до краја године подразумева исплате у складу са одлуком Скупштине Друштва ОУ/СД- 596/2 од 10.10.2016. године.

4. Повећање масе зарада планирано је у складу са променом у квалификационој структури запослених у складу са Правилником о организацији и систематизацији послова и са одобреним средствима за зараде запослених од стране EUROCONTROL-а.

5. Средства за новозапослене су резервисана и реализована у складу са постојећом регулативом.

Табела 25. Планирана маса зарада. број запослених и просечна зараду по месецима у 2017. години

ПЛАН 2017.	УКУПНО ¹			СТАРОЗАПОСЛЕНИ			НОВОЗАПОСЛЕНИ ⁴			ПОСЛОВОДСТВО ²			
	Број запослених	маса зарада (брuto 1)	просечна брuto зарада	Број запослених	маса зарада (брuto 1)	просечна брuto зарада	Број запослених	маса зарада (брuto 1)	просечна брuto зарада	Број запослених	Новозапослени	маса зарада (брuto 1)	просечна брuto зарада
	a=d+g+j	b=e+h+k	c=b/a	d	e	f=e/d	g	h	i=h/g	j	0	k	l=k/j
I	891	374.493.085	420.306	875	360.743.746	412.279	3	1.222.849	407.616	13	0	12.526.490	963.576
II	893	369.914.049	414.237	877	356.231.914	406.194	3	1.198.872		13	0	12.483.263	960.251
III	893	359.756.011	402.862	879	347.455.802	395.285	1	399.624	399.624	13	0	11.900.585	915.430
IV	892	363.365.833	407.361	878	350.803.505	399.548	1	399.624	399.624	13	0	12.162.703	935.593
V	894	365.736.887	409.102	878	352.496.271	401.476	3	1.198.872	399.624	13	0	12.041.745	926.288
VI ³	893	592.959.237	664.008	880	577.531.280	656.286	0	-		13	0	15.427.957	1.186.766
VII	893	381.965.849	427.733	879	369.220.407	420.046	1	427.598	427.598	13	0	12.317.844	947.526
VIII	895	384.838.482	429.987	879	371.118.617	422.205	3	1.282.793	427.598	13	0	12.437.073	956.698
IX	895	396.383.637	442.887	881	383.258.236	435.026	1	439.586	439.586	13	0	12.685.815	975.832
X ³	895	374.880.309	418.861	881	361.916.485	410.802	1	399.624	399.624	13	0	12.564.201	966.477
XI	897	374.880.309	417.927	882	361.798.482	410.202	2	799.248	399.624	13	0	12.282.580	944.814
XII	907	376.915.632	415.563	884	360.229.551	407.499	10	3.996.238	399.624	13	0	12.689.843	976.142
УКУПНО ⁴	10.738	4.716.089.320	5.270.834	10.553	4.552.804.296	5.176.850	29	11.764.926	3.692.524	156	0	151.520.098	11.655.392
ПРОСЕК	895	393.007.443	439.236	879	379.400.358	431.404	2	980.410	307.710	13	0	12.626.675	971.283

Напомене:

- У датом прегледу, у одељку УКУПНО, за податак о броју запослених коришћен је податак на крају месеца
- У одељку ПОСЛОВОДСТВО приказани су директор SMATSA доо, заменик директора, директори сектора, извршни директори и директор интерне ревизије
- Укупна маса зарада у месецу јуну увећана је за износ регреса. Регрес се, у складу са Колективним уговором, исплаћује једнократно уз исплату зараде за месец јун. На повећање укупне масе зарада у јуну, јулу и августу утичу и планиране исплате контролорима летења на основу Члана 3. Анекса II Колективног уговора SMATSA доо, ОУ/ДИР број 127/9 од 13.10.2015. године) који поразумева могућност увећане зарада до 30% основне зараде због комплексности и сложености обављања послова у условима повећаног интензитета саобраћаја. Такође, планирани износ у септембру месецу подразумева исплату износа у висини 25% просечне нето зараде у SMATSA доо исплаћене у претходној календарској години (на основу Члана 2., Анекса II Колективног уговора SMATSA доо, ОУ/ДИР број 127/9 од 13.10.2015. године) имаоцима дозволе контролора летења ради очувања радне и здравствене способности.
- Повећање масе зарада планирано је у складу са променом у квалификационој структури запослених у складу са Правилником о организацији и систематизацији послова и са одобреним средствима за зараде запослених од стране EUROCONTROL-а.
- Средства за новозапослене су обезбеђена предлогом Финансијског плана за 2017. годину, а у табели је приказан њихов финансијски утицај у првом месецу када долазе у SMATSA доо.

Табела 26. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи – планирани пресек на месечном нивоу у 2017. години

Бр.	Опис	Јануар	Фебруар	Март	Април	Мај	Јун	Јул	Август	Септембар	Октобар	Новембар	Децембар	Укупно
1	Трошкови зарада и накнада зарада (бруто)	374.493.085	369.914.049	359.756.011	363.365.833	365.736.887	592.959.237	381.965.849	384.838.482	396.383.637	374.880.309	374.880.309	376.915.632	4.716.089.
2	трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	57.753.758	54.106.217	54.008.529	53.259.521	56.522.622	60.637.378	54.610.890	54.583.198	55.434.211	57.237.857	55.767.133	56.078.685	670.000.
3	Трошкови и накнада по уговору о делу	4.408.794	4.326.817	4.687.795	4.410.820	4.730.336	4.377.076	4.286.064	4.341.181	4.567.301	4.243.349	5.346.269	5.274.197	55.000.
4	Трошкови и накнада по уговорима о привременим и повременим пословима и физичким лицима по основу осталих уговора	1.261.748	1.900.890	2.031.418	2.164.037	2.153.273	3.185.785	2.478.199	2.202.906	2.108.579	1.753.898	1.888.906	1.870.463	25.000.
5	Трошкови и накнаде члановима Надзорног одбора и Скупштине Друштва	2.448.914	2.487.328	2.387.871	2.387.658	2.456.911	9.548.956	2.573.863	2.481.530	3.077.673	2.913.990	2.944.179	9.291.125	45.000.
6	Отпремнине	833.333	833.333	833.333	833.333	833.333	833.333	833.333	833.333	833.333	833.333	833.333	833.333	10.000.
7	Солитарне помоћи	2.261.860	7.904.296	7.294.248	4.190.464	4.396.641	4.556.087	4.555.430	2.631.557	3.570.107	6.213.197	6.315.138	6.111.075	60.000.
8	Трошкови превоза запослених-фактура добављ	5.143.700	5.188.383	5.400.135	5.312.702	5.117.398	5.137.007	5.033.664	4.610.728	4.997.854	5.015.475	4.561.603	4.631.541	60.000.
9	Трошкови службених путовања	10.778.207	13.045.439	23.758.255	28.917.151	34.517.148	17.877.571	11.149.428	10.936.483	22.545.050	19.074.519	19.121.247	18.279.501	230.000.
10	Доброволно пензијско осигурање	11.125.890	11.125.890	11.125.890	11.125.890	11.125.890	11.125.890	11.125.890	11.125.890	11.125.890	11.125.890	11.125.890	11.125.890	133.510.
11	Додатно здравствено осигурање			5.340.000	5.340.000	5.340.000	5.340.000	5.340.000	5.340.000	5.340.000	5.340.000	5.340.000	5.340.000	53.400.
12	Осигурање дозвола			4.200.000	4.200.000	4.200.000	4.200.000	4.200.000	4.200.000	4.200.000	4.200.000	4.200.000	4.200.000	42.000.
УКУПНО 2017 ПЛАН		470.509.280	470.832.643	480.823.486	485.507.410	497.130.441	719.778.320	488.152.609	488.125.299	514.033.436	492.831.727	492.323.907	499.951.442	6.100.000.